

Мадина Еркінбекқызы



Қазан айы

олетүдер

Мадина ЕРКІНБЕКҚЫЗЫ

ҚАЗАН АЙЫ

Өлеңдер

Тараз
«Формат-Принт»
2010

УДК 821.512.122
ББК 84 Қаз 7-5
Е 68

Еркінбекқызы М.
«Қазан айы».
Өлеңдер.

Еркінбекқызы М.
Е 68 «Қазан айы» өлеңдер: -Тараз:
«Формат – Принт», 2010.- 140 бет.
ISBN 978-601-7173-09-8

Бұл кітаптың авторы Мадина Еркінбекқызы туганнан бірінші топ мүгедегі. Он төрт жасынан бастап өлең жазатын Мадинаның өлеңдері, шығармалары облыстық, аудандық газеттерге бірнеше рет жарияланған.

Мадина Еркінбекқызы бұл кітапта өмір, қоғам, адамгершілік жайлы кеңінен қалам тербейді. Кітапқа автордың өлеңдері мен пәлсапалық ойлары топтастырылған.

Кітап жалпы оқырманға арналған.

УДК 821.512.122
ББК 84 Қаз 7-5

ISBN 978-601-7173-09-8 ©Еркінбекқызы М. 2010

Алғы сөз

Ең арманшыл ақыннан тұнық поэзия туады.

Ертеректе өмір сүрген Мәтжан биден: "Сіздің сөзден жеңілген кезіңіз болды ма?" -деп сұрағанда ,ол кісі: "Неге жеңілмейін?!Сөздің жанын, сөздің мәнін, сөздің дәмін ұқпайтын надан дүрден күнде жеңілем"депті .Қасқыр қылықтас қоғамға "баршылық сайран салғалы,қамсыз көңілдерге таршылық кіргізіп,рухани санамызда тоқтаусыз күрес жүргізіп"жатқан қазіргі кезеңде сөз өнерінің киесін,сөз өнерінің қасиетін,қадірін үлкендер - ересек адамдардың өзі бағалап, бағамдай бермейтініне етіміз амалсыз үйренген.

Ал ,өз қатар -құрбыластары секілді тұлым-шағы желбіреп балдәуреннің қызығына қанбай желкілдеп жүрер шағында мазасыз ойлар жетегіне ілесіп,қалам тістеп ,қағаз кеміріп уақыт кетіретін окшау мінезді,балғын балауса қыз баланың қайсар талабына тебіренбей қарау мүмкін емес.

Тағдыр тауқыметіне мойынсұнбай,буырқана толқыған өмір-өзеннің асау ағысына қабырғасы қайыспай қасарыса қарсы жүзіп келе жатқан,Талас ауданындағы Есей би ауылында тұратын болашақ журналист Мадина Еркінбекқызын аудандық, облыстық, жергілікті газет беттеріне жарияланған алғашқы шығармаларынан бері білемін.

Аяулы ата-анасының қамқор пейіл шуағына

шомылып, Зеберкүлдей акынжанды мұғалімнің дәрісін тыңдап өскен Мадина -кыз творчестволық фантазия, интуиция, эмоцияны өзінің сенімді серігіне айналдырған. Жауказын жас өскіннің жүрек түкпірінде жасырын жатқан құпияларын киелі өлең өлкесінде ғана өріле алатын өрелі жырларымен жеткізуге ұмтылысының өзі-ақ оның "Акын болу-мақсат емес, азамат болу-парыз" деп білетін парасатты, пайымды адам болып өсіп келе жатқанының айқын айғағы.

"Сахна,- дейді ,жер беті,

Иә,ұқсайды келбеті,

Жалғандық деген гримнен,

Көрінбейді кей ел беті.-", деп ішкі

түйсікпен кеудеге түйгенін қынжыла ақтарып, оқырманымен кіршіксіз ой бөлісіп, "боямасыз дос іздеп дүниеден, сонында кара өлеңді сыңар еткен" жас акын түрлі тақырыптарға киналмай қалам тербейді.

Мадина, ең алдымен-патриот. Туған жері, Қаратауы-қасиетті көне тауына мейірімін төгеді. Тәуелсіздік туралы толғап, желтоқсанды жырлайды. Туған тілін әспеттеп ана тілім деп ардақтайды. "Шетінеген сәби" туралы әлеуметтік өлеңінде "Сен бізден бакыттысың періштем, дәм татпадың "күнә" деген жемістен" деп, озық үлгілі, биік білімділігін білдіре, қайғылының қаралы халін жұбатады.

Өз шығармаларында шетелге бала сату проблемасын да қамтыған ол "Олар енді мәнгүрт болып өседі", деп сәбилердің бұлыңғыр болашағына алаңдайды.

"Жігітке сері өзі сал,

Той бастаған жарасар", - деп келетін "Қазақ тойы" атты өлеңінде ата дәстүрден алшақтап, құлқынның уақытша құлы болып та кететін кейбір үлкен-кіші замандастарымызды:

"Кімді көрдің ән салмай,

Той бастарға таласар", - деп ащы ақиқат пен ауыр мысқылға толы салмақты сөздерімен әдемі түйрейді.

Қысқасы, шығармаларымен тереңірек танысқан адам "даласының тауларындай тәкәппар" бойжеткеннің жазу өнерінде жан-жақты, сегіз қырлы, бір сырлы екендігіне көз жеткізеді. Ол бірде Жюль Ренер, Гераклит сынды ғұламалардың даналық пікірлеріне талдау жасаса, енді бірде, "Жасырын жас" секілді лирикалық новеллалар жазып, шерлі көкіректегі мөлдір мұңның тозаңын сүртіп, аңсар сағыныштың шаңын шаяды, арманын жарқыратады.

Менің бір байқағаным, Мадина күзді көп жырлайды. Бұл-халықтық фольклордың суатынан қанып, ұлы Абай жырларымен сусындап, Пушкин поэзиясынан нәр алып, қазіргі заманғы әдебиетпен

Мадина Еркінбекқызы. ҚАЗАН АЙЫ

тығыз байланыс орнатқан нағыз дарынның өзіндік стилі. Сондықтан да, "Қуарып жерге түскен әр жапырақ ,тағдырымдай өзімнің мазалайды,"Қазан айы неге саған ұқсадым,шығарамыз амалсыздан тысқа мұң"...("Қазан айы")деп жүрек сырын табиғаттың тылсымына жайып салған жаны жаралы сіңлімнің жарыққа шыққалы отырған алғашқы кітабының тұсауын кесіп ,жырларына жолдар алғы сөзімде оның атына тек қана жылы сөз ,жүйелі тілек айтқым келді.. Көш жүре түзеледі.Қанат ұшса ғана қатаяды."Үлкен жазушы болу үшін талант,біліммен қоса,бақытсыз балалық керек" деген Э. Хемингуей. Мен де Мадина сіңлімнің өлең өлкесінде талай асуды алып,талай биікті бағындыратынына сенемін.

Ең арманшыл нәзік ақыннан ғана тұнық поэзия жаралатынын есінде сақта, қарағым Мадина!Еркін ойлы еркіңе тұсау салма! Поэзия кеңістігінде құлашыңды кең сермеп самғай бер!Әумин!

ҮМІТ БИТЕНОВА, ақын



1-бөлім.

Бақыттың
қаласына жетем
деп жүргендер



Соға берсің жүрегің
Мойынға алған ба өмір кінәсін,
Жылай-жылай жасыңды да тиясың.
Ана жаққа алып кетпесең де,
Көзің тоймай дүниені жиясың.
Тіршілікте бәрін жау көресің,
Санаға тек жаман ой құясың.
Мына әлем қанша кең болса да,
Серпіліп жазылмайды-ау құлашың,
Өзгермес осы өмір заңынан,
Тастап кетер құс та күзде ұясын.
Жақындар жүрегіне сыймасаң да,
Аяғында қара жерге сиясың.

* * *

Бұзбасаңда сен оның еш сынын,
Өтеп алар мың есе өмір құнын.
Орындалмай күткенің келер жының,
Талай сорлы өтті ғой бізден бұрын.

Қара жер құшағына алшы бәрін,
Алғанша адамның өмір сәнін.
Үзе сал қиюы келмес тұрмыс әнін,
Қинамай пенденің шыбын жанын.

Жоқ. Бұл құлазу тек менің жырым,
Біткен соң тіршілікке айтар сырым.
Мәңгі күресе бер жығылсаң да,
Соға берсін жүрегің таппай тыным.

Ағайындар.

«Ағайын бар болса көре алмайды,
Жок болса тауып бере алмайды»
Қанша ғасыр бұрын айтылса да,
Бұл мақал мағынасы жоғалмайды.

Бұл заманда ағайындар ұялмайды,
Жамандасқан да ауызын жия алмайды.
Бірін-бірі күндеген ағайынның,
Қылығы санама еш сия алмайды.

Байлық үшін атысып, шабысады,
Жәй отырса да сөзбен қағысады.
Не істесе де бірақ та бәрі бір,
Бірге туған соң түбі табысады.

Ағайынның негізі түр-түрі бар,
Бәрінің де өзіндік қыр-сыры бар.
Ағайын бетіне қарап күлгенмен,
Саған деген ішінде шың сыны бар.

Қанша рет ағайынмен қағыссанда,
Бар болғанға жетпейді соғыссанда.
Ағайын алауыздығын қоймайды,
Ақ майынды аузынан ағызсаң да.

15.06.06

Ақын жаны

Шыға бермес әрқашан ойдағы дөп,
Ақындар өмірінің тайғағы көп.
Артында қалады тек қара өлең,
Бес күндік ғұмырының айғағы боп.

Ақын сөзі - заманының әз айнасы,
Қаласын, қаламасың айналасы.
Бір сөз үшін мәңгілік ырза болып,
Бір сөзден-ақ жиренер қайраң басы.

Өлеңің де - тазалығы, нақ шыны,
Кеудесіне гүл етіп тақты мұны
Бір күні қуаныш боп бүршік жарса,
Мұң жамылып есігін қақты түні.

Нағыз ақын келеді көрегенді,
Жүрегіне сыйғызар бар әлемді.
Боямасыз дос іздеп дүниеден,
Сондықтан сыңар қылар қара өлеңді.

13 10 08

"Талас тынысы" 29 08 09

Аналар

Қайран біздің аналар қасиетті,
Айтқан сөзі бейне бір өсиетті.
Аналар бұл әлемді гүл етті,
Кім бар екен анадан құдіретті .

Ана деген тіршілік тірегі,
Мына фәнидің ол-жүрегі.
Ұл-қызы оның жылап-күлері,
Баласының амандығы - тілегі.

Аналар бұл өмірдің мәні -сендер,
Әрбір үйдің сәні -сендер.
Мейірімділік кені -сендер,
Мәңгі өмірдің әні -сендер.

Атыңнан айналайын аналар,
Аналар дүние нұры саналар.
Өздеріңсіз тіршілікті су алар,
Аналарсыз өмір қалай оңалар.

2006



Арақ туралы

Қоям өзіме сұрақты,
Кім шығарды арақты.
Оны татсаң болғаны,
Есін танар жарақты.

Қазаққа бұл ас болды,
Ібіліспен дос болды.
Кәрісі де, жасы да,
Ащы суға мас болды.

Жастар да арман қуған,
Арақпен аузын жуған.
Намазы бар кей қартта,
Оразада тек ауыз буған.

Қорқағы батыр болар,
Үндемесі ақын болар.
Арақ ішкен адамға,
Жындылық жақын болар.

10 05 06

Ата рухымен сырласу

Жеті жыл болды фәниден өткеніне,
Келместің кемесіне мініп кеткеніңе.
Өкінгемен ,ата, өмірден сіз өтті деп,
Жақсылар онда да керек деп пе еді ме?

Еске алам ,еске алған сайын өзінді,
"Қор болатын болдын-ау",-деген сөзінді.
Ескермеппін ол кезде мен бұл мұңымды,
Шын болды сөзің, жеткіздім оған көзімді.

Білесіз ,ата ,мен көрмеген азап бар ма?
Білмедім әлі көре жатар тозақ бар ма.
Ем іздеп маған бармаған жер қалмады,
Оның қайтарымы болар ғажап бар ма?

Көңілден шығар жоқ өмірдің қылығы,
Төзімім таусылып , қалды оның жұлығы.
Жалт етіп үміт жанғанмен күл талқан болар,
Жүректе бықсып мәңгі қалар былығы.

Соңғы кезде өзімді бос алдап қоямын,
Күйіме қарап тез үмітті жоямын.
Дегенмен менен де мүсәпірлер бар деп ,
Шүкір айтып осы өміріме тоямын.

12.03.06

Бағдат

Буш дегеннің түсіп қаһары,
Бомбыланды Бағдат шаһары.
Көздерін тесуші мұнай ғой,
Түсінікті бізге сапары.

Террористер шықты дейді Бағдаттан,
Неше түрлі дәлел тауып сан батпан.
Бұзып алып бейбітшілік орнатпақ,
АҚШ ізімен әскер кеп жан-жақтан.

Мекені Бағдат әдебиеттің,
Тұғыры еді мәдениеттің.
Оның қадірін қайдан білсін,
Иелері әсем кәбинеттің.

Сылтаусыз жүріпті соғысқа,
Өре-түре келді шығысқа.
Қырды келіп жазықсыз елді,
Қатысы да жоқ бұл ұрысқа.

Ордасы шайыр, шейхтердің,
Куәсі назира, бәйіттердің.
Қасиетті Бағдат мәдениеті,
Табытына айналды мәйіттердің.
Бітпейді басқасы аздай мүминге,
Қақтығысы сунит пен шейттердің.

Бағдат-«Мың бір түн» өмірге келген жер,
Бағдат-аңыз, ертегіге енген жер.
Бұл қаланың тарихына көз салсақ,
Озбыр басшы отаршылды жеңген жер.

Бағдат халқы-талай азап көрген ел,
Басқа салса бомбыға да көнген ел.
О, бастан-ақ адал ханға зәру ел,
Ал былайша өнер-ғылым өнген ел.

Ауылда жазық жоқ

Біздің ауыл-өзге ауылдан артық емес,
Жарыстырып айта алман жартып егес.
Қызыл тастың арасындағы қызғалдағым,
Өкпелеме бұл боямасыз жыр жазғаным.

...Қара жолдар-жөндеу көрмеген салынғалы,
Жылдан- жылға сапар соры қалындады.
Батпайды тастак майлы жамбас өкілдерге,
Асты биік мәшине мінген әкімдерге.

Әр үйдің маңында шоқы -қоқыс үйілген,
Ертең ел -жұрт көшіп кететіндей бүйірден.
Тартпайды мұнда ұялың да, интернетің,
Ол рас,қызық жоқ ауатындай есіл- дертің.

Ой өрісі мен қой өрісінің жеткенінше,
Жастар асығар оқу іздеп кеткенінше.
Төбелес.

Ұрланған жылқы.

Ішілген арақ,

Күлкілі әңгіме айтсаң бұлардан жырақ.

Су да жоқ, газ да жоқ келіп тұрған ауылға,
Сын да жоқ, наз да жоқ көшіп жатқан бауырға.
Аязы қатты ағашын да ел бітірді,
Орнын тапты ұлың, құдығына түкірді.

Бұлқыныссыз бұйығы ғана тіршілік,
Жел тұрар азынап кетер дей ме тұншығып.
Бірақ мұнда ел «не дейд?!»деп ұялатын бет бар,
Кей- кейде бұзылса да қойылатын шек бар.

Аздап- аздап дәстүрден де қалған жұрнақ бар,
Анау айтқандай болмаса да сынды актар.
Бәрібір осы ауыл таудан білінгенде,
«Жалғыз терек»бастап жасыл тал көрінгенде;

Өзіме ежелгі Тудмордай* елестейді,
Аспалы бақта әсерімен теңеспейді.
Туған жердің күдіреті дерсің түсінсен,
Ауылда жазық жоқ қомсынасың несін сен.

31.10.09

*Тудмор-ежелгі сәулеті мен дәулеті келіскен құм
арасындағы әсем қала. Қазіргі Сирия жерінде
орналасқан.*



Нұрлы сағым

Ұмытылып кетті де тұсалғаным,
Келді сағымға ілескім.
Қанатымды қомдадым, ұша алмадым,
Әйтсе де бекер демеспін.

Жүрегімнің құлақ күйін келтірдің,
Бірақ пернесің баспадың.
Сендік тайфун-толқынменен желпіндім,
Тек ағымына қоспадың.

Шықпасымды біліп сен жүрген қияға,
Қиялмен өзімді алдадым.
Өмірлік өкініш өлеңге сия ма ?!
Мұңлы жырдан талмадым,

* * *

Амал не кеудем сайрап тұрғанменен,
Күш болмады күресуге.
Терең күрсіну ғана қолдан келген,
Нұр сағымда гүл өсуде.

* * *

...Бәрі ойын, ойында жыламайды,
Сабыр салқындық серігім.
Қорықпасаң тістемес жылан-қайғы,
Ал сағым-сезім елігім.

Үркек елік жеткізбесін білемін,
Қууға әсте құлқым жоқ.
Кейде түртіп қалғанменен түленім,
Әркім бір қуған сағым доп...

18 11 09

«Желтоқсан...» деп

«Желтоқсан...»деп төгілуде қара өлеңдер,
Әнгімелер,естеліктер,тағы нелер?!..
Қайда жүрген сол бір кезде осы үлкендер,
Тарихқа не деп ақталасын
О,кемеңгер?

Жалын жастар жығып кеткен соң жауын орға,
Түстен кейін кеп тұсақ қойлар маңырауда.
Жыл сайын бір нәрсе жазып жамырауда,
Керегі не, біледі оны саңырау да.

Жұмып қойып сексен алтыда көзді бекем,
Енді қарасаң көкіп шықты сөзді бөтен.
«Жастарға сенем» деп жүз жыл бұрын айтқанда,
Ұлы Мағжан желтоқсанды сезді ме екен.

* * * *

Желтоқсан-елдің бес ғасырлық аманаты,
Тек ешкім күтпепті, сол оның ғаламаты.
Вулкандар қокыс жиналғанда атқылайды,
Лава –намыс сөнбесін
Е,қазақ жамағаты.

22.12.09



«Бақытын тілеп басқаның».
Жарайды оны сен жат сана,
Көкіректен қағып дос болма.
Бақытқа жетпейтін сол бейбақ,
Бақыт тілеп жүрер басқаға.

Тек қанағат қып қолдағыңды,
Айтпашы оған арманыңды.
Сен қалауыңды айтқан кезде,
Күрсінер аңсап ол да мыңды.

Ол қызғанбайды, қызығады,
Қайғы жуып жүр ғой жүзін әлі.
Жаз-болашағыңды айтпашы,
Көктемес оның күзі мәңгі.

Қарыр көкірегін сан шала,
Қызығыңды айтсаң тамсана.
Кім болғаның маңызды емес,
Бақыт тілегіш ол баршана.

16.12.09



Төзіп жүрген адамдар.

Ол оған,
Анау анаған,
Төзіп жүрген адамдар.
Бірі қараң,
Бірі сараң,
Өзгертер қай шамаң бар.
Бетке күліп,
Сөзбен тіліп,
Шыдар саған амалсыздан.
Білмес ұғып,
Езден бүгіп,
Кеудең толып, тілің қызған.
Арамдықтан,
Жамандықтан,
Құмары бір басылмаған.
Алаңдама,
Жамандама,
Топас көзі ашылмаған.
Сорлы басың,
Булығарсың,
Итке ит боп қаппайсың.
Мың шыдарсың,
Бір қыарсың,
Бәрібір сен жақпайсың.

01-02 01 2010

Алғашқы сезім.

(«Махаббатты жырлашы»деп өтінгендер үшін).

Қызық -ақ алғашқы,
Ғашық боп қалғаның.
Білінбей,байқалмай,
Өшетін арманың.

Есейіп,өсерсің,
Уақытың құм сағат.
Өткен күн елесі,
Шақырар мұңдалап.

Адам мен адамның,
Кездесер әдеті
Сөнген тек ғашықтық,
Оның жоқ сөгеті.

Көргенде сен оны,
Танымай бүлікпе.
Сай келмес сендегі,
Аяулы кейіпке.

Көңілің қалады,
Суынар тез денен.
Қарасаң сен оған,
Ғашықсыз көзбенен.

Сыйлағын,құрметтеп,
Жатсаң да жаратпай.
Жәй ғана жаба сал,
Оқылған кітаптай.

Бірақта,бәрібір,
Жүрекке ыстық ол.
Әртүрлі сын айтып,
Мейлің сен сұсты бол.

Сәби ғой жүрегің,
Балаға күлмен-ді.
Ешқашан іздеме,
Алғашқы сүйгенді.

Алда әлі көрер сорын

Неге тағдыр мұндай деп,
Мазалап сұрақ жындай кеп,
Қиналып кейде жүрмісін?

Алда әлі көрер сорын,
Жауыр болар талай жоның,
Күтпе оңалмас тұрмысын,

Қаның тасып қайнардай,
Еш жұбатуға алданбай,
Ашудың қашап бұрғысын.

Қырсық деген кәрі қақпас,
«Пландауын» оған жақпас,
Саған ғана сап дүрбісін.

Арманың қияға домалап,
Төзімің мүлде жоғалад,
Құнсызданып күллі ісін.

Сынар, тергеп жолыкса бір,
Сенен іздеп таныс тамыр,
Сайқымазақтың үлгісін.

Жарға айналып жол бір тік,
Мазанды алар көлгірсіп,
Баскасы аздай білгішін.

Бейімделе бер одан да,
Көңіл қорыққан жаманға,
Дәметпе де сен жөндісін.

Мәңгілік тауың шағылып,
Жүргендер озар жағынып,
Өмірдің алып өндісін.

Бір жан

Көрген қызық аз- ақ боп,
Өмірі тек тозақ боп,
Дон Кихоттай мазақ боп,
Дүниеден бір жан өтіпті.

Жасушадайға сүйсініп,
Қараңғылықтан күрсініп,
Теңсіздіктерді кемсініп,
Дүниеден бір жан өтіпті.

Айтқан сөзінен тайынбай,
Өтірік күліп жағынбай,
Жынды елменен жынды боп,
Масғұт пенен қаныңдай.

Ар-ұятын сақтап жаныңдай,
Қалтасы барға жалынбай,
Өсек сөздерге бағынбай,
Жөн сөзі үшін күлкі боп.

Бұл өмірді оңалтам деп,
Әдеп нұрын таратам деп,
Көр көңілді оятам деп,
Дүниеден бір жан өтіпті.

Ісі елге теріскендей ,
Бүкіл әлем егескендей,
Сыздаусыған күміс көмей,
Оны алдаған түлкі көп.

Іздесең ол жан кітап та ,
Нақ сөз түсінер құлақта,
Кезінде түрткі бірақта,
Дүниеден бір жан өтіпті.



Қазақтың диагнозы

Қалжыңда болса қазақтың шын түрі,
Бір әңгіме айтайын ба күлкілі.
АР -ҰЯТ деген дәрігердің алдына,
Біздің қазақ барыпты- мыс бір күні.
Тыным бермей «құмар» деген бүлкілі.

АР-ҰЯТ шіркін көріп шықты асықпай,
«Қалай айтсам-,»деп ойлады жасытпай.
-«Қазеке,бұл былай-,»деп бастады,
Айтайын деп диагнозын шошытпай.

-«Әкім болсаң еңкее алмай сорлайсың,
Ақын болсаң өзге сөзін ұрлайсың.
Өлгенінді отыра қап мақтайсың,
Жақсы жанды тірісінде қорлайсың.
Антұрғанды жақыным деп амалсыз,
Бұрысын сен біле тұра қолдайсың.
Тезірек сен емделмесең оңбайсың.

Біреудің бос таңсығына табынар,
Ауруың бар ебедейсіз жағынар.
Ем жоқ «еліктегіш» деген дертіңе,
Тұмайдай тек жаманың қабылдар.
Қанға сінген «трайбализм*»тағы бар,
Бұл дерттерден жазылғанның бағы бар.

Оқтау жұтып қойғансың- ау қақырын,
Өршіп кеткен мақтаншақтық қотырын.
Бәрінен қиыны анау көзіндегі,
Өзіңнен өзгені көрмес соқырын.
Сылдыруға болады ғой ақырын.

Көзің тоймас ішін лықып толса да,
Жазылмассың қанша дәрі салса да,
Емделуге құлқын жоқ-ау онша да».

Әңгімесің аяқтады дәрігер,
АР ҰЯТҚА бұрыннан қазақ мәлім ер.
-«Бопты,-» деп қазақ жәймен шыға берді,
Сезілмеді еш аурулық әбігер.
Білгендерге аянышты көрінер.

18.04.09

*ТРАЙБАЛИЗМ- тайпалар,рулар
жауласуы,соғысуы.*



Сериал ,кино..

Кезекті шетел фильмі,
Айырмасыз сюжет иірімі.
Бірі тоймай жауыздыққа,
Бірінің шексіз мейірімі.

Махаббаттан басқа мұңы жоқ,
Фирмашыл өнкей ірі көп.
Жүйткіген көлік бәрінде,
Бүлдіріп жүрер бірі шок.

Бәрі философ ,бәрі акын,
Осында-ау жұмақ-жаннатын.
Жиналған бүкіл көркемдер,
Қарасаң көзің талатын.

Ғашығы асқан аңыздан,
Арылмас мұнда маңыздан.
Даяр тұр ішер ас,киімі,
Хабарсыз несие- қарыздан.

Бәле қуған ебелектер,
Бас кейіпкері кереметтер.
Оқиға өрбу желісі,
Өмірде жоқ элементтер.

Бақытын табар айда да,
Сенеді -ау жұрт қайбана.
Сериал ,кино көру деген.
Уақыт өлтіру жәй ғана.

Сол бір сарын баяғы,
Тартымды білмен қаяғы.
Басы бізге ұқсағанмен,
Бір ертеқ бәрінің аяғы.

АСТАНА (МАҚТАУ ЕМЕС).

Астананы көрмегенде, көргенде,
Бір өлеңін арнап жатыр өлгенде.
Әуіріммен бір қала салып едік,
Онда да құйылып қаржы келгенде,
Жырымыз тамынан көп Астананың,
Жарысуда қалам ба деп шерменде.

Әйгілі әлгі ақын да шатыпты,
Әрдүң- гүрдүң бірденелер жазыпты.
-«Осыны қалай да толтырам,»- деп,
Шамасы бір үлкен парак алыпты.

Астанадан он есе асып кетерлік,
Әлемде әсем қалалар жетерлік.
«Жабайы ма қазақтар?!» дейтін болар,
Оқыса қазақша білер шетелдік.

Қашанда науқаншылдық әдетімен,
Молынан орын алар газетінен.
Одақтан қалған сол дәстүр бойынша,
Күнгейін ғана айтар тәбетімен.

Көлеңке жақты сонда кім жазады,
Қақпақсыз қалғаны қашан қазаны,

Басшылар басқарған соң аз ары,
Еңбегінің үштен бірін алды ма,
Жүрексізге жем болған қыр қазағы.
Подвалда жатып жұмыс істегенді,
Кинар бүгін суық тигеннің азабы.
Қауіпсіздік сақталмаған құрылыста,
Талай өлген боздаққа кім жазалы.

Дәнене жоқ мақтау айтып тасатын,
Мақгасак, мақтай береміз аса тым.
«Не де болса бас қаламыз!» дейміз ау,
Амбициямен алты қырдан асатын.
Бір сәулетші туатын шығар бізде де,
Астанаға ерең көрік қосатын.

Біз шығармыз әлемнің үздік ұрысы,
Түсінбедім қай өнері бұнысы?!
Бар дүниенің жиынтығын елестетер,
Бір қарасаң Астананың тұрысы.

Астана- көшірмелер құрамасы,
Бәйтерегің Париждің мұнарасы.
Ақ Орда Ақ үйге ұқсайды,
Отырған сонау АҚШ Обамасы.

Сүйреп барад мені де өсек өрі,
Бүлдірдім-ау десем бәсе нені.
Айқұш -ұйқыш дейді ғой ол жағында,
Джипке мінер жүрмейтін көшелері.

Шындық айтсақ жүрек табар бір емін,
Әйтседе тым артық кеттім білемін.
Вашингтондай Нұрсұлтан қаласы деп,
Кешірек атасақ бопты тілегім...

Құдай қолдап ел болдық арайды өпкен,
Алып шықты Елбасы талай түптен.
Бүгін менде мактаймын бір адамды,
Мақтамаушы ем ешкімді онайлықпен.

Бұл өлең- сыншылығым «тіс қақпаған»,
Хабарым болған соң тысқы ақпардан.
Қалғаны келесі ұрпақ еншісі,
Ақиқатын шығарады шкафтардан.

09 07 10



Келін мен ене
(Аңыз-әңгіме ізімен)

Баяғы өткен замандардың бірінде,
Бір қазақтың ортан қолдау үйінде.
Бір-біріне әбден-ақ жауласқан,
Келін мен ене болыпты дауласқан.

Әр сөзімен бір-бірін бүреді екен.
Көршілері бұларға күледі екен.
«Енем-ау», -деп келіні сыйламайды,
«Жас қой,» -деп олда айылын жинамайды.

Күліп отырар күндері некен-саяқ,
Шәй сайын тарсылдайды ыдыс-аяқ.
Сөйлеспейді де ашып қабақтарын,
Тырысып отыра берер сан апта күн.

Екеуіне де өз қылықтары дұрыс,
Ертелі- кеш бітпейді жыбыр ұрыс.
Екеуінен Құдайда тегі жалықты,
«Не істесем бұларға» деп жабықты.

Нәлеттеп іштей бір-бірін боқтайды,
Содан құдай мынадай шешімге тоқтайды.
Екеуінде бір жола тас қылып катырады,
Өзгелерді ғибараттыққа шақырады,

Аңыз-әңгіме болып тұр бұл әлі
Соғыста да екі жақ әр кез кінәлі,
Келін мен ене ақылға келіндер,
«Бұл жәй аңыз ғой» демей сеніндер.

Жақсы адам

Ізгі ниетің үшін рақмет ,жақсы адам,
Жылы сөзіңен жанарыма жас та алам.
Пендеміз ғой иман жүздіні жоқтаған,
Өмірде жақсылықтан басқа жоқ панам.

Мені кейбіреу қимай жүр ғой адам деуге,
Бірақ алысу керек шығар бұларменде.
Сен арманға жетсең жау боп шығар демде,
О,жақсы адамдар,өмірдің жұлдыз нұры,
Білсең, сендік жүрек жұмақты құрар жерде.

Алтыннан да артық мен үшін демегенің,
Шын жүректен«айналайын-ай»деген кемін.
Таңымасаңда сәлем айтып елегенің,
Аппақ алғыс қана тілегім саған менің.

Өмір көрсетпеген қолдауды сен көрсеттің,
Құтқарып құса балтасынан көп жендеттің.
Осыншалық күш береріне мен сенбеппін.
Дәрі-дәрмек жаза алмаған жан-жүректі,
Өзіміз болмасақ біздерді емдемек кім.

25 -26 12 2009



Желтоқсан

Желтоқсанға да міне жиырма жыл болды,
Тәуелсіздікке де он бес жыл толды.
Бірақ осы еркіндіктің жолында,
Талай жандар бәйшешектей солды.

Желтоқсан - қор қылған қазақты қайратты,
Солақай саясат кейбірін жайратты.
Енді міне тәуелсіз ел болсақ-тағы,
Еске түссе сол күн қанды қайнатты.

Он алтысы мұзға алау жаққан күн,
Қазаққа ызғарлы желдер соққан күн.
Қыршынынан қиылып сол күнгі жас,
Қайраттарға өтірік жала таққан күн.

Бары аңқау елден сұрақ тасталғаны,
Көлден ұшқан соң қазақ қасқалдағы.
Аямай бірақ олар ешкімді де,
Күйелерін жақты қос қолдағы.
...Не десек те енді біз желтоқсанды.
Ол біздің еркіндіктің баспалдағы.

15 12 2006



Жетім бала саттын
Қазір ойлап қарасам еліме,
Қуә боламын талай мініне .
Әсіресе жетім бала күйіне ,
Алаңдаймын ертеңгі күніне.

Текті елден туған, ей, тексіздер,
Ұлттық рухсыз өнкей бір ессіздер.
Жетім баланы сатып шет елге,
Жалаған қамын олардың жепсіздер.

Бала ғой болашағы адамның,
Бірақ ұға ма миы наданның.
Біз жүрміз сатып сол болашақты,
Ұқпаймыз терісін бұл қадамның.

Шет елдерге жетім бала саттық,
Көз жасының обалына баттық.
Жетімдерді сатқызған соларды,
Өртейтін болмас па екен оттық.

Олар енді мәңгүрт болып өседі,
Өсер жері осы ел төсі еді.
Мұнымен ісі жоқ мырзалардың,
"Өркендеп барамыз -," деп бөседі.

Жылылыққа татиды екен әр пенде

Тек кемшілік көрген менде бір өр кеуде,
Араласар жан керек бірақ ертең де.
Орнына өзімді қойып қарасам,
Жылылыққа татиды екен әр пенде.

Микроскоппыз-ау біреуді сынағанда,
Сауап дейтін сыртынан құлағанда.
Неге солардың ішіне үнілмейміз,
Теріс қарап олар үнсіз жылағанда

Тіс батырмай ұялас қасқырдай талаған,
Қанаған жерін мүләйімсіп жалаған.
БҮКІЛ АДАМ ЖҮРЕГІНДЕ ГЕНЕРАЛДАЙ,
Өзін мінсіз құдірет ,күшке балаған
Айналасын солдат сияқты қараған.

«Маған ол былай қарады» деп есептеп,
Өз бастарына келмейтіндей өсектеп.
Айтушы еді баяғының адамдары;
«Өз жақынын жамандаған өшед» деп.

Сөніп барамыз әйтеуір жаралғалы,
Сөне бермек ұрпақта талайғы алғы.
Қағаз -тірлік су сеппей-ақ сөнерін,
Түсінетін жандар аз қоғамда әлі.

30.11.08

Қазақ қызының монологы

Мен мақтанбаймын руыммен, жеріммен
Бір кездегі ел бастаған еріммен.
Маған қазақтағының бәрі ортақ,
Бүкіл қазақ мақтанатын керім - Мен.

Мен мақтансам мақтанамын өзіммен,
Мөлдіреген тұнық қара көзіммен,
Аузымдағы бәйіт - өлең сөзіммен.
Таңырқаттым пайда болған кезімнен.

Ұлы Отанын қорғайтын жаны қалмай,
Жауынгермін Мәншүк пенен Әлиядай.
Жүрегім кең далам жазирадай,
Ұлт жандымын Ләззат пен Сәбирадай.

Таңдайымда Ұлбикенің өлеңі бар,
Жүрісімде Жібектің мәнері бар.
Мінезімде Ұлжан, Зере әдебі бар,
Бойымда неше түрлі өнерім бар.

Менің тілімде Майраның әні бар,
Рухымда Томаристің табы бар.
Жағандардың бауырмалдық жаны бар,
Бітімімде Тоғжан сұлу тәні бар.
Бойымда тек жақсылардың қаны бар.

Дұрыс айтасың, рас, мен - тәкәппармын,
Бірақ қасиетімнен ой сабақтармын.
Қиыншылықтарды да сан атқардым,
Бір өзіне табынам жаратқанның.

Мен қызымын қазақтың қарапайым,
Ұлтына арнайтын жан айқайын.
Жүрегінді ұрлармын жазатайым,
Жымыып жаныңды тазартайын.

Мен осындай қазақтың бір қызымын,
Асылдардан құралған жұлдызымын.
Мың қызы да тең келмес жер жүзінің,
Әнінді арнасың сенде өзіңнің

09-10 01 09



Кей ақын

Кей ақын өзімшіл дейд адамдарды,
Жамандық солардан деп қоғамдағы.
Мысалда жаудырады оған тағы.

Біреуден ұрлап ап, біреуге ұқсатып,
Өлең жазғансып әйтеуір жүр шатып.
Көсемсігенде кетеді тым тасып.

Өз«менінен»өлең «мені» адасып,
Сөйте тұра ақындыққа таласып,
Сөз сөйлері де аз нақ жаны ашып.

Өзі жайлы жазудан еш ерінбес,
Рушылдар һам жершілдермен сезімдес,
Бөлінгенде жұп саннан да жеңілмес.

Биліктің өңкей жағымпаз жиендері,
Соларға арнау жазар, білер нені ?!
Кейін сол бір кеңседе жүрер кемі.

25 11 09



Қорықтар

Аккуды атпа,
Досыңды сатпа.

(Мақал)

Аккулар айдын- көлдің киесі еді,
Табылады онында иесі енді.
Есіл аң -құс даланы еркін кезген,
Адамға қарадың- ау жетім көзбен.
Қорғалуда ол деген бақша, көлде,
Ата бер қалауынды ақша бер де.
Жуан бастықтардан қалса егерде,
Қалтылылар қатыгез сонша неге,
Қорғалды деп қай бір бағы ашылды,
Қасқыр, түлкі жаға боп жарасымды.
Сүзгізіп сиреп қалған балықтарды,
Іздеуде жүргізілмес толық қанды.
Арқар, киіктер үйірімен атылып,
Бітер болды мүйізі де сатылып.
Қырық қорық болса да қырылуда,
Мәселесі мәңгілік сырылуда.
Аш емес баяғыдай аң аулайтын,
Кез жетті ғой аң -құстарды қорғайтын.
Сөз емес адамды ату аң тұрмақ,
Ұрпаққа суретін ғана қалдырмақ.



Көбелек пен шам
(мысал)

Қыркүйек түні-ұзақта, қараңғы,
Зерткізер ұйқысыз адамды.
Электр шамы жағылған бөлмеге,
Сығалап ғашығы талай заманғы.
Көбелек терезеден қарайды,
Тарс етіп соғылып алып сананды.

Былық етпес оған электр шамы
Өйткені көп екен ғашықтар саны
Бұл шамның жүрегі жоқ, сезімі жоқ
Бірақ ұқпас оны көбелек жаны

Көзге шыны шекара көрінбейді,
Соғылуға көбелек ерінбейді
Көбелектің ол шаршап шалдыққаны
Тәкәппәр, сұлу шамға білінбейді.

Көбелек шамға қарап «күнім» дейді
«Жетсе саған аптыққан үнім» дейді
Зер салсаң ессіз ғашық қимылындай
Жүрегіңді шынында тілімдейді.

Терезені ашсаң ішке ұшады,
Қанаты күйсе де шамды құшады
Жансыз шам оған жауап қатпаған соң
Көбелек сол сәтте тым құсалы

Ғашықтары көп оның жан-жағында
Біреуіне жауап жоқ шам жағында

Көбелекке бұлайша көрісуден
Артық тұрған терезе ар жағында

Осылай сезім кейде ұғылмайды
Өзекке ашу-ыза тығындайды
Тағдыр терезені бұзып барғанда
Жауап бермесе жанды сығымдайды
Жауапсыз қалғаннан білдірмеу артық
Кей жүректер сезімге бұрылмайды

Жәй тілмен бұл жауапсыз махаббат
Алладан түспегендіктен шапағат
Көбелекше жауапсыз қалғанша
Терезеден қарауға қыл қанағат

10 09 08

Табиғат

Өсектен жел тұрған артық долдана,
Ішіміз сендей болса ғой кең дала.
Шашынан асып кетеді міндері,
Көз салсан адамдарға толғана.
Сүйемін табиғатты жырлағанды,
Себебі өмірде мінсіз сол ғана.

10 09 08



Махаббат...

Махаббат -самал тербеген,
Махаббат -күй ғой кернеген
Махаббат -ұлы шипагер ,
Талай жүректі емдеген

Махаббат деген ертегі
Талайды шарпып өртеді
Ғашықтық кесел ,дарига-ай,
Жұқпаған кімге дерт еді.

Жырлады мұны ақындар,
Сезімге бір сәт жақындар.
Жан болсаң да қандай бір,
Сүюге сенің де қақың бар.

Сананда қалар сәнді елес,
Махаббат бірақ мәңгі емес.
Махаббат қандай болсада,
Онсыз өмір мәнді емес.

"Талас тынысы" газеті

29 08 09

Ғашық болу

Ғашықтық жүрек тулатар
Сабырыңды да ұрлатар
Дірілдетіп, қалтыратып
Тіл де күрмеліп үн қатар
Жазылса егер мандайға
Сүйгенімен жүр қатар

30 03 08



Мен бәрібір...

Көрінуші ед өмір маған оңайдай,
Барлық нәрсе жауабы бар сауалдай.
Бәрі жеңіл жалғыз ағыста.

Өзгергендей маған бүкіл айнала,
Махаббатта еріп кетті жәй ғана,
Сен менен енді алыста.

Сен бәрін білдің тек ұға алмадың,
Тіпті екі кадам да бір жүре алмадың.
Сен нүкте қойдың бәріне бастамастан,
Сен кеттің маған еш белгі тастамастан.

Қайырмасы:

Мен бәрібір, бәрібір сені сүйемін,
Бір сен деп, бір сен деп өмір сүремін.
Мен бәріне, бәріне шыдап төземін,
Жүрегіме сезімді сақтап жүремін.

Бұл өмірде орыны бар әр жанның,
Қателіктер сөлін алар әліңнің.
Ұмытқың келер барлығын.

Жалғызсырап отырған бір кезінде,
Біреу болар қасыңда тегінде.
Тек алыста ол жан нұрын.

Жүргендеймін жер мен көктің арасында,
Тұрғандаймын екі жолдың сағасында.
Уақыт бізді өзгертеді, мен де өзгердім,
Ойымнан бәрін алыстатам көздегенім.

Қайырмасы:

Мен ешкімге көрсетпеймін көз жасымды,
Қиын болса да көндіремін өз басымды.
Мен бәрін де түсінемін, кешіремін,
Мойындаймын, сен өзгерте алмадыңды.

Қайырмасы.:

PS Ресей эстрада жұлдыздарының бірі Н. Задорожскаяның орындауындағы «Буду» өлеңі маған ұлағаны соншалық, мен оны аударып көрдім. Бірақ Сервентас айтқандай: «Аударма картина сияқты, сыртына емес ішіне үнілу керек» деп.. Автордың ойын нақ жеткізе алмағандаймын.



Мүрделер

Ана жақ әділ деуде арман бүгін,
Теңдікті көрер екенбіз қайтіп бір.
Кім дәулетті, кім кедей болғандығын,
Моладағы қабірлерде айтып тұр.

Байларға зәулім сарай орнатылып
Кедейдікі темір шарбақ сидиған.
Өткеніміз аздай сорға ұтылып,
Еңсенді басар мүрден де жылмиған.

Байшыкештеу біреу өлсе егерде,
Жақындары қатырады мазарын.
Аянбайды «авторитет» деген де,
Тірісінде саламаса да назарын.

Намыс емес өсек қой өлтіретін,
Байларға қарар болсаң бажайлап.
Іштері ашыса да көндіретін,
Көсемсіген көп сөзі қажайды- ақ.

«Шақпақтай белгісі жоқ басында,-» деп,
Осы жұрт кейбіреуді сөз етеді.
Бұл да бір байлық жарыс расында тек,
Өлсең де тыныштық бермес мезі етеді.

Маған салса еш белгі керегі жоқ,
Бәрібір ғой қандай жерде жатқаның
Одан да қайырым ет берері көп,
Тірлікте ақыр жамандық баққаның

Сен емес өмірде алғашқы өлген,
Және анық соңғысы да болмайсың.
Жаны кеткен қу сүйек тоңбас денен,
Өлдің бітті күз қуартқан жондайсың.

Өз мекенің өлдім деп еш өкінбе,
Жаралдық қой өзінен топырақтың.
Ерсі көрінер бұным әлде кімге,
Арман не бірі болсақ атыраптын.

23-24 05 10



Наурызда.

Көктемде жаңа жыл келеді,
Күн менен түн тенеледі.
Табиғат тағы гүлденеді,
Ел шаттыққа кенеледі.

Қызғалдақ толып қыратқа,
Ұқсайды наурыз жұмаққа.
Құстар елге қайтқанда,
Жаңа жыл келеді ел-жұртқа.

Өзендер арнасынан асканда,
Асканда толып тасқанда.
Жаңа жыл келеді наурызда,
Қауызын гүлдер ашқанда.

Наурызда қастасқан достасады,
Қар менен дала қоштасады.
Ертеден-ақ осылай ата салты,
Соңы мерекеге астасады.

Наурызда қазақ тойлайды,
Ұрпағы қазақтың жоймайды.
Наурызда жаңа жыл келеді,
Көктемсіз жаңа жыл болмайды.

Наурызды ел сағына тосады,
Ақындар ән-жырына қосады.
Күн аямай нұрын шашады,
Қай жаңа жыл наурыздан асады.

ӨМІР КӨШІ

Бұл өмір ұзақ Ұлы Жібек жолынан да,
Дәм татарсың бағынан да, һәм сорынан да.
Түйе - төзімге арман- жүкті артып алып,
Өмір - көштің ілессең бопты соңынан да.

Жол көрсетер жарық шамын -үміттерін,
Өшіріп алар кесір- желі желікпенің.
«Бақыттың» қаласына жетем деп жүргендер,
Бәрі уақытқа бұйыртты жеміттерін.

...Арман жүгін ауырлық қылды тастадың,
Енді сенде қалғаны қоржын толы бос сағым.
Бітпейтін қайғыны Сахара шөлі дерсін,
Кездескен қуаныш- көл өте шығар қас қағым.

Бұл сапарда көресің қиындықты қалайда,
Адасарсың күлсең де өзің талайға.
Кіргенінді сезбей «Бақыт» шаһарына,
Шыққаныңда ғана білесің ,абайла.

29 11 2009



РУБАЙ

Байлықты еш қызғанба,
Тұрақтап ол тұрған ба.
Бүгін болса, ертең жоқ,
Осы сөзім жалған ба.?

* * *

Кітап деген ол -білім ,
Жинақталған бар ілім.
Тек жақсысын оқысаң,
Табарсың өмір дүрін.

Рубайлар

Көшіп жатыр елдер қалаға,
Айналды талай ауыл далаға.
Мекендері көшкен елдің
Ұқсайды төмпешік молаға.

** ** *

Қар жамылғанда қыр-белес,
Ауылда қырғын төбелес.
Мастық па ,жастық па кім білген,
Ол жағын зерттеген мен емес.

Рубайлар.

Бір-бірімен байлығы сайлар,
Ағайын бола қалар талай айлар.
Байлығы өзінен асқан күні,
Сыртынан айтып жүрер өсек-жайлар.

* * *

Қуансаң бақытына басқаның,
Достықтың есігін ашқаның.
Ал қызғанып, ішің тарылса,
Орындала бермес тосқаның.

* * *

Бара –бара ескемін,
Жабайылыққа көшкенің.
«Жиырма бірінші ғасыр»деп
Сезбейміз әдеп өшкенің.



Егіз жолдар

Жалығарсың өз үйінен өсе –келе,
Кетіп қал, не жазылса да пешенеге.

* * *

Масылдықтан, бақилық болған артық,
Іс келмесе қолыңнан қолқанаттық.

* * *

Жайы болған адамдар есіреді,
Сондықтан сәл нәрсеге жекіреді.

* * *

Бұл күнде жанашыр болсаң ақша бер,
Әйтпесе, ақыл айтып ауыз ашпа дер.



Қазақ тойы
(Әзіл -шыны аралас)

Күн құрғатпай кешкілік,
Тойға барар көпшілік.
Жаңа заман салтымен,
Сапырылысады ескілік.

Тойға дейін жан-дәрмен
Жастар шығар«Жар-жармен»
Пенде біткен жарысып
Жалпылдасар барлармен.

Сояды қой-жылқыны,
Қойылар арак түр-түрі,
Қарап тұрып тоясың,
Иттер де тоқ бұл күні.

Күліп қарсы ап келгенін,
Шашып жиған-тергенін.
Той иесі тұрар қобалжып,
"Қайтар ма екен?"деп бергенім.

Асаба тұрар аңқылдап,
Өткір қанжардай жаркылдап
Әр той сайын айтатын,
"Әләулайымен"саңқылдап.



Орап шапан жабылар,
Әшекей алтын тағылар,
Бешпет бөрік алмасып,
Құда биі тағы бар.

Бітпейтін тостар басталар,
Жаттанды тілек косталар.
Жастарды мүлде ұмытып,
Тарихтан созар қасқалар.

Сөз бермесе өкпелер,
Берсе ұзақ төкпелер
Қысқа қайыр десе егер
Асабаға кектенер.

Тойға кімдер бармайды,
Тойдан тойың аумайды.
Дұшпаныңда бұл күні,
Аппақ тілек арнайды.

Жігітке сері өзі сал,
Той бастаған жарасар.
Кімді көрдің ән салмай,
"Той бастарға" таласар.

Босаған соң құтылар,
Одан сайын құтырар.
Әйел біткен "пакет" деп,
Дастарханды сыпырар.

Қойды тегі ес кірмей,
Жөнсіздікті ескермей.
Домбыраның үні де,
Кетті тойдан естілмей.

Даңғазаны сүйетін,
Мақтанға бас иетін.
Қазақ қашан меңгерер,
Тойдың мәдениетін.

"Арай" газеті

27 08 09

Туған жерім - Қаратауым

Туған жерім-Қаратауым,
Қасиетті көне тауым.
Жырланбаған дастансын
Дәуірге үлес қосқансын
Талай сырды бүгіп жатсын,
Қара нардай шөгіп жатсын.
Бой түзеген қалаларың,
Тозған бірақ далаларың.
Аңызға толы әр сайын,
Білгенге Қаратау жайын
Ата-баба мекенісің,
Маған биік тек сендегі шын.
Алыстамай-ақ өзіңнен,
Қадірінді мен сезінгем.
Талай тарихқа куә тауым,
Туған жерім -Қаратауым

2005

ҰЛТТЫҚ РУХ

Ұлттық рух қой «елім»деп емірентер,
Ұлттық рух қой «тілім»деп тебірентер.
Ел бастаған ерің де ол болмаса,
Егемендік ,елдігін бәрі бекер.

Ұлттық рух өзіңнен айрылдым ғой,
Тіл мен діл қос қанатым қайрылды ғой.
Ұлт рухы сан қыспақтан тарылды ғой,
Бабалар салған жолдан жаңылдым ғой.

Қазаққа қазақ бөтен адамдайын,
Оған кімді кінәлап жамандайын.
Әлі күнге орысша шүлдірлейміз,
Біреулерді ренжітіп алардайын.

Ұлттық рухсыз кімдермен бақ сынайды,
Қазақша тіл жоқ па деп жат сынайды.
Ұлт рухын ойлау керек азаматтар ,
Бір-бірін көкпар қылып тартқылайды.

Мәнгүрттік жаулап алды тұғырыңды,
Отты кеуде қазақтың сыры мұңды.
Ұлт рухын жақсылап қолға алмаса,
Бір жола үзіп тынар жұлыныңды.

02 12 08

Рубайлар.

Махаббат бар ол-аян,
Мысал оған: Қозы-Баян.
Бұл заманда бүгін ғашық,
Ертеніне қасқыр-қоян.

* * *

Айналаңнан тоңсаңда,
Жазықсыз отта жансаңда.
Көпшілікке күліп қара,
Жатарда жылап алсаңда.

* * *

Менің айтқан сырымды,
Менің жазған жырымды
Жазып, жырлап қойыпты,
Талай ақын бұрынғы.
Қазіргі көп жыр ұрлығы,
Болса да ақын білімді.



Мәжнүңдей адамдар


Мәжнүңдей адамдар ғашық өмірге,
Сондықтан қимайды өзін өлімге.
Ол үшін қанша қасірет шекседе,
Ұмтыла берер Ләйлі-ерінге.

Тек өмір сүймейді бәрін Ләйлідей,
Кейбіреудің басы оған «ләңгідей».
Өмір –Ләйлі жүрегіне таласқан,
Мына тіршілік «аламан бәйгідей».

Бақытты жоқ бұл бәйгіден ұтатын,
Ұрыс-талас адамдарды жұтатын.
Бірақ жеңуден қатысу маңызды,
Ер бол осыны қанағат тұтатын.

29 10 08





2-бөлім.
Отау тіккел
басына бұлақ
мұңның

Ажал сөзі.

Тыңдаңдар, ей, пенделер!
Бар миы тек теңгелер.
Мен жексұрын ажалмын,
Кім маған тең келер.
Бірі мені шақырса,
Бірі қашып сенделер.
Өзінше бір емделер.

Керек емен сырқауың,
Алдыма тартар сылтауың.
Керек емес кәрің де,
Жақтырман адам сыртаның,

Мен тоймаймын жайсаңға,
Қанша кінә қойсаң да.
Көз жұмғызу қызметім,
Тоймасам да, тойсам да.

Ашыла түсер тәбетім,
Алған кезде қажетін.
Кімің бар ед сөгетін,
Қай шамаң бар жеңетін.

Жақсыны андып тұрамда,
Орынсыз жерде ұрамда.
Кейде өзің өз болып,
Абыройсыз қыламда.

Дарымайды қарғысын,
Нысана да бар кісің.
Асықпандар ,пенделер,
Бәріне келер мен қысым.

Ақ жауынды ағыну

Ыстық күнде аптап,
Қара бұлт қаптап,
Жауса шіркін, жаңбыр,
Шаң-тозаңды таптап.

Бұлтты күн күркіреп,
Ақ жаңбыр сіркіреп,
Түссе ғой аспаннан,
Тамшылар дүркіреп.

Шартылдап найзағай,
Қадалар найзадай,
Даланы тазартса,
Пайдалы ағзаға-ай.

Аңқытып исін бір,
Ақ жауын сүйсіндір,
Жаныңды әлдилер,
Өзгеше күйсін бір.

Жаусаң ғой кеңінен,
Сағындым сені мен,
Кеттің ғой осы күн,
Қауышпай менімен.

Кеттің –ау қашып тым
Өзіңе ғашықпын,
Жерге тез сіңуге,
Неге сен асықтың?

19 07 08

Ана тілім - ардақтым.

Ана тілім-ардақтым,
Алтыннан да қымбаттым.
Өлеңдейін өрілер,
Жақанда жоқ сымбаттым.
Анамның тілі - аяулым,
Өзіңмен алғаш тіл қаттым.

Өзінді мәрмәр сезінем,
Қалай сенен безінем.
Кешегі өткен одақтың,
Босанарсың езінен,

2005

Ауа райы туралы

Мінекей шілде түссе де,
Кей жемістер піссе де.
Бұлттанып күн, жел тұрып,
Күн жылымайды түсте де.

Жел тұрып күн шығыстан,
Топтанып бұлттар ығысқан.
Далада ылғи шаң- тозаң,
Күздегідей шөп бұғысқан.

Келмей-ақ жаз кеткені ме?
Мезгілсіз күз жеткені ме?
Адамдардың кесірінен,
Дала зардап шеккені ме?!

Аурухана дәлізіндегі ой.

Айтады өмірдің қарасы, ағы бар деп,
Түнерген түнінің арайлы таңы бар деп.
Жамандық қылсаң жазарлар заңы бар деп,
Бірақ мына ауруханаға қарап тұрсаң,
Сену қиын осы сөздің жаны бар деп.

Неге десең анау сәби мұнда не ғып жүр,
Ол да ауырып көз жасын көлдей төгіп жүр.
Сол сәбидің жұдырықтай ғана жүрегі,
Қатал тағдырды әлди жасымен сөгіп жүр.

О, жас сәби, өмір неге саған өшіккен,
Ауырдың, белінде шықпай жатып бесіктен.
Қалқам, осы қарағаның әділ ме сенің,
Бақытсыз мүгедектер қарайтын есіктен.

Ал сен ше, қимылсыз отырған қара бала,
Сезіп, біліп танитының тек анаң ғана.
Байқауымша өзіңнің тіпті есің шала,
Ыржалаңдап сорлы қарайсың айналана,
Сезілмейді-ау саған тағдыр салған жара.

Ал сен кішкентай қыз сүйкімді томпақ тұлған,
(Шокаладың «сотка» қылып ойнап тұрған).
Көкешім, сен үшін өмірге қарғыс айтам,
Есінді білмей жатып саған қармақ құрған.

Басыңның бар ауруын маған-ақ берші сен,
Сөйт те дені сау құрбыларыңа ерші сен.
Жатырқамай жат адамдарды ойнап жүрсін,
Құдай қолдап қырсық тағдырыңды жеңші сен.

Көрінген дәрігерсымақтарға жалтақтап,
Бәріміздің ата-анамыз жүр салпақтап.
Біресе анандай ,біресе мынандай деп,
Патшадай әрең жауап береді шалқақтап.

Мәнсіз қарап алдағы асар жонға ,
Менде отырмын тосылып тас арбада.
Мендік ғұмыр тосып тұр-ау сендерді де
Өтінерім әйтеуір осал болма.

Бірақ өмірге біз ештеңе жазған жоқпыз,
Біреуді алдап,біреуге ор қазған жоқпыз.
Басымызға бақытсыздық майы құйылып,
Өмірдің азап ошағында жанған шоқпыз.

16 10 08



«БӘЙШЕШЕК-ӨМІРЗАЯ»

Күн құрғатпай жас қабір,
Түсірді ауыр басқа зіл.
Жөнсіз келді өлімі,
Дәл мендейлер босқа жүр.

...Бәйшешектей ерте шықты,
Ғұмырынды келте ғыпты.
Үсігі жүріп тағдырдың,
Жүректіні шерге тықты.

Жалп еткізді таса ғып,
Неге деймін жас алып.
Бара жатыр жас арып,
Жер мен көк тұр сазарып.

Кетті ол да арманда,
Ойланшы деп бар жанға.
Жақсы мен жас дегенде,
Бұл қара жер қанған ба?!

Әр өмір бір гүл ме екен,
Бірі тоңып жүр ме екен
Бәйшешекті кей жерде,
«Өмірзая»дейді екен.

Таппаған қыстан сая,
Оған рас бәрі зая.
Жайнаған жас ғұмырды,
Е, Алла, өзің ая.

22-27 01 10

Бәрібір сені қимаймын

Бұл тіршілікте бақ кемін,
Бәрі айтады әттеңін.
Сүрініп жатыр сарандар,
Көтере алмай тақ демін.
Үнсіз сығалап біреулер,
Тосып жатыр-ау «ап»дерін.
Өркөкірек жүр өзеуреп,
Ұмытып кетіп өткенін.
Әлі шешкен жоқ момындар,
Жоқшылықтың тар шекпенін.
Іздеп жүр біреу бақытың,
Табам ба деп «сәтті»ебін?
Бір күні ол да жалығар,
Кепіл ғой басым тап менің.
Ілгері жылжып келеді,
Саптап қойып "қап" дерін.
Әрқашанда осылай ғой,
Емес бұл менің сөккенім.
Құлпытастай бұл дүние,
Тыңдамас назын өкпенің.
Таусылмайды айта берсе,
Қателіктерің көп сенің.
БӘРІБІР СЕНІ ҚИМАЙМЫН,
Не деген өмір тәтті едің?!



Білім -теңіз

Білімнен нәр аламын,
Шырақ болып жанамын.
Көп оқысам ,көп білсем,
Дүние кілтін табамын.

Білімнен дән теремін,
Шаршауды білмей келемін.
Адамзаттың дамуы,
Бір содан деп сенемін.

Білімді бақ деп ойладым,
Даналығына тоймадым.
Білім атты теңіздің
Тереңіне бойладым.

2004 ж (алғашқы өлең)

Тіл туралы.

Тұғырыңнан таймашы тілім менің,
Өмір барда өшпейтін үнім,демім.
Қазақ барда жасайсың, түңілмедім,
Ойланатын кезім бұл бүгін менің.

Қазақ барда жасайды тілім менің,
Мәңгілікке өшпейтін жырым менің
Жүз қиындық алдынан шықса-дағы ,
Жаңылмаған жолынан тілім менің .

2004 ж.

Бір бақытың

Білмей тұрғанда бауыр қадірін,
Өте шығар балалық дәуірін.
Өмір-өзен ағысымен кетерсің,
Сындардан да талай өтерсің.

Кейде бауырды еске аларсың,
Өткенге сағына қарарсың.
Сонда сен былай деп санайсың,
Бауыр деп бір бақытың балайсың...

Ізде, олар бір-бір кемеде ,
Өмірмен алысып келе ме.
Көмек сұраса ол ерінбегін,
Қолыңды созғын, еш шегінбегін.

Бір туғаннан безіп кетпессің,
Не істесе де бауырың, кешпексің,
Бауыр деген сенің бір бақытың,
Сатып ала-алмас жақұтың

Тай-құлындай талай тебіскен,
Бауырлар-ай себепсіз шегіскен.
Туған бауырына кім жеткен,
Кейбіреу бірақ білмей кеткен.

Денсаулық -ай қайран

Ойым ойран,
Ақылым айран,
Денсаулық -ай қайран.
Сен жанымда болсан,
Салғызармен сайран.

Бірақ сен менен жылыстап,
Қатарымнан мен қалыс қап.
Орындалмас армандай,
Барамысың алыстап.

Соқпас сен самалмысың,
Шешуі жоқ амалмысын
Маған бұл жалғанда
Алынбас камалмысың.

Бұйырмас бағымдайсың,
Жайлаудағы сағымдайсың.
Түспедің-ау қолыма,
Бой бермес ағымдайсың.

"Арай" газеті 27 08 09



Күту

Әлдекімді,
Әлденені,
Күту-тағдыр,ғажайып.
Күтер жаның,
Атар таңың ,
Кетпесінші азайып.
Қайғы туып ,
Жаспен жуып,
Мезгіл тұрса сазарып.
Өмір озса,
Жаның тозса,
Көңіл болмас тазарып.
Тілекке дәл,
Жүрекке бал –
Шаттық болар,тауып ал.
Сезім тасып,
Дегбір қашып,
Өмір- күту,Ұғып ал.
Таңың атпай,
Тағат таппай,
Күтер болсаң-бақыт сол.
Тәттілікпен ,
Пәктілікпен,
Күту жолы-жақұт жол.

«Талас тынысы»газеті.

29 08 09

«Иә..»

Жалықтым жайсыздарды жазудан,
Өмірдің өкінішін қазудан.
Жүрекке бір рауан жетіспейді,
Жетпейді бірақ қолды созудан

Аңсаймын күздің бір қоңыр бағын,
Келтірмес ол шіркін де көңіл сәнін.
Көргім келер көктемгі көп нөсермен,
Қара жердің қанып шомылғанын.

Қойшы.
Бәрі айтылған әңгіме,
Оларды қайталаудың мәні не?!
Ықтиярсыз «иә...»деп есектейін,
Кіреміз бізде бір күн көріне.



Қаңғыбас қонақ.

Жүрек деген жылы үйімнен,
Қаңғыбас қайғы шықпай қойды.
Босат десемде жиі үніммен,
Төзім- досым шыққан төрді.

Бұл қонағым басынып алды,
Байқап ап атам момындықты,
Дәметері ашынып қайғы,
Менің күдірен жаным тоқты.

Семізде емес жаным сонша,
Оны дәметкен қаның кепсін.
Сен мыжып оны қор қылғанша,
Ұрлықшы-ажал алып кетсін.

Қасқыр ашуға көп талатқан,
Үрмейтін күшік ақылым бар.
Тән қорадан бәрі ұрлатқан,
Жанымды сақтар қай қақым бар.

30 09 09



Бүгін менің туған күнім.
(Мұқағалиша)

Бүгін менің туған күнім,
Ой бәле-ай,
Он тоғызды неге отырмын тойламай?
Ең болмаса отырыс жасап берер ем,
Құдайдың бір көзге ілмей- ақ қойғаны-ай.

Жатса жұртым жата берсін үндемей,
Тиіш отырса болғаны тек тілдемей.
(Ку дүниені қарыз ғып мен қайтейін,
Отырар ем ат- шапаным, гүлдемей)

«Егер...»детіп еңіреткен ғұмыр ай,
Кейбіреуге болдың неге сұмырай.
Өзгертуге шамам жоқ қой тағдырды,
Жетер, болды, қояйыншы ұлымай.

...Көзге ілмесе ілмесін-ак
Не етейін,
Көзге ілінбес көз түрткі боп өтейін.
Тым құрғанда алға жылжы қаламым,
Арыз емен,
Арман жазып кетейін.

24 10 09

Аяу жайлы
Өсекстан елінде,
Ақша патша жерінде,
Өзі жәй құл болса да,
Аяр мені қаншама.

Рас жазылмас жарам бар,
Бірақ аяма, адамдар.
Бакыттымын мен сенен,
Ақшам жоқ басар еңседен.



Шүкір деймін.

Шүкір деймін бәріне, тоба деймін,
Ақыл бердің, ес бердің, сана бердің.
Ырзамын жасаған ием шын жүректен,
Мейірімі төгілген ана бердің,
Ақыл - ойым кіргендей жаңа менің.

Ақ жолыңды білмей талай адастым,
Тәуіп - бақсы есіңде сан аштым.
Енді ғана тапқандаймын өзімді,
Кей мінезім көрінеді оғаш тым.

Кеш, Алла, барлық айтқан сөзім үшін,
Қанағат қып тоймаған көзім үшін.
Осыны тілеудемін жазы- қысым,
Тым жаман емес екен жазымышым.
Алғыстымын өзің берген төзім үшін.

Кешір, Алла, өтінем барлығыңда,
Берілмеу керек екен қайғы-мұңға.
Өкінбестен мойындаймын дәл қазір,
Осылай жазылғанын жарлығыңда.
Бағаласам, байқасам өмір деген,
Балқытып бір бөлейді екен жанды нұрға,
Ұқсайды әрбір минут таңғы нұрға.



Ей, бауырым.

Ей, бауырым, замандас,
Тұнжырама қабак аш.
Жиырма жаста жүрмесең,
Жастығына жарамас.

Жылы оттың жанында,
Отыратын шағың ба?!
Күн- түн шулат, қыдырғын,
Бет -ажарың барында.

Бұл өмір қажытпа жол,
Қаныққын қызыққа мол,
Жас қауым мәңгі жаман,
Қаласаң бұзық та бол.

Жек көрініп тақ тұрмас,
Үлкен ұрсып жақтырмас.
Заңдылық ол жазылмас,
Оларда жас болған ғой,
Түсінсе сені састырмас.
Ұрыс есіткен сарындас.

Жалғанды бас жалпағынан,
Тек адаспа арманыңнан.
Тұрмыс жәйлап тұсаулар,
Қаумалап жан- жағынан.

Айға қарап.

Көрінеді ай нұры,
Тәкаппарлық пандығы.
Сыр өтінем мен одан,
Мазалап бір жан жыры.
Көп болғанмен жұлдыздар,
Сапасыз серік барлығы.

Көк алыс сенен жер алыс,
Бұл дүниеде бәрі алыс.
Жабырқамайсың бірақта,
Үйретті ме кәрі ағыс *.

Қыста да,көктем, жазда да,
Тұрасың көкте наздана.
Жалықпаймысың осы сен,
Сырынды ашшы аз ғана .

Мұйынсұнып заңдылыққа,
Бүлк етпей- ақ бар қызыққа.
Ырзамын саған аппақ ай,
Үйренгенсің жалғыздыққа.

Шілде, 2009

*Кәрі ағыс * - өмір*



Ішкі ой

Өзі істей алмасты істе деп,
Ақыл айтқыш осы жұрт піспелеп.
Мен жанашырмын деп керегі не?
Бетіне күліп сыртынан тістенед.

* * *

Жағымпаздықтан алар бағам «екілік»
Кейбіреудей күле алмаймын өтірік.
Шын күлемін, әрқашан шын жылаймын,
Бәрін көріп тұрған куә ғой бір құдайым.



Қазан айы.

Суық жел ,сұр тұманды қазан айы,
Қазан айы мен үшін таза қайғы.
Қуарып жерге түскен әр жапырақ,
Тағдырымдай өзімнің мазалайды.

Қазан айы неге саған ұқсадым,
Шығарамыз амалсыздан тысқа мұң.
Бірақ мен сендей апталап түнеріп,
Жаңбыр жасты сен сияқты қыспадым.
Жан түршітер желімменде құшпадым.
(Кімнен көрдің көліңнен қаз ұшқаның.)?

...Қиында болса пәниге тойынбағам,
Адам аз бұл өмірде жолы болған.
Жәй ғана күз айы екенімді,
Сені қайдам мен өзім мойындағам.
Бәлкім мен,жүрексіз шойынды адам.

«Талас тынысы» газеті

18 09 2010



Қыркүйек элегиясы

Ақ бантик көрсем қыздардан,
Жүрегім өксіп сыздаған.
Бүкіл қан тамыр мұздаған,
Орындалмай ізгі арман.

Жанартау мұндар атқылап,
Жанарыма жас тұнад.
Кіршіксіз сол бір ақ бантик,
Жазылмас жарам боп тұрад.

Кертіп алғандай бақтан тік,
Тағылмай кеткен ақ бантик.
Ақ туы балғын жастықтың,
Айтарым жоқ сол шақтан түк.
Мен үшін жұлдыз аққан тік.

2009



ЖЫЛАТА БЕР

Жылата бер, ей, тағдыр, жылат тағы,
Жылауыма әлі де қуат бар-ды.
Жылауды бұйыртқан соң о баста сен,
Құлақ аспай жылайын жұбатқанды.

Арал, Балқаш емес пе едің қос жанар,
Алма бетім ащы жаспен дос болар.
Кейде аларған көздер болып жылатсаң,
Кейде жылат сөздер болып бас салар.

Өзім де сорлымын ғой бастан бірақ,
Тудым мен тұрған кезде аспан жылап.
Өзгелер сексен пайыз судан тұрса,
Менің денем жүз пайыз жастан тұрад.

Тамырыма қан емес жас таралған,
Ес ауысты қара тор тас камалдан.
Тайып қана жығылар төбесінен,
Күтсе болды шыңырау –күз, асқар алдан.

Мойындаудан жәй жылау оңайда екен,
Жыласам өкініштер тарайды екен.
Құмарынды көз жасым қандырса егер,
Ей, тағдыр, қажетіне жарайды екем.

24 02 10

НАУРЫЗДЫҢ СЕГІЗІНДЕ

Әйелдер күнін наурыздың сегізінде,
Жыл сайын мейрамдайды жер жүзінде.
Жұмысшы әйелдер көтерілісі ме ед,
Қоғамда ұшырасқан көзі мінге.
Сталин әйелінің туған күні ме ед,
Нақ қайсысы белгісіз негізінде.

Көкпар болып гүл, иіссу, шокаладтар,
Алақаннан от шыққанша шапалақтар.
Халықаралық әйелдер күні деумен,
Айрықша қызмет етер опа, лактар.

Әйелдер күні әйтеуір бір мейрам,
Қақын таптап жатпасада еш тиран,
Әшейінгі еркелігі ештеңе,
Тәлпіштерін одан сайын ырбиған.
Сұлу болып қояр емес сидиған
Отырыстар жалықтырмас оларды,
Тұратын тек «алып қой» мен «құй-құйдан».

Байлыққа шомған кей әйел зиялысың,
Тосады бұл күні қиялы шын.
Жәй қыздарда бұл күні дәметеді,
Кем дегенде «Нокияның» ұялысың.

Бұйырып жатса сумочка «Шанельден»,
Басы айналып бақытқа кенелген.
Неге екені белгісіз әйтеуір,
Әйел бұл күн сыйлық күтер әлемнен.

Сыйланса «Кабриялеттің» машинасы,
Немесе «Тифнидің» сакинасы.
Танымал бір дизайнердің шубасы,
Тосса егер «Прадоның» кокимасы,
Демек ол қазіргінің падишасы.

Бұл әрине алыста, басқа жақта,
Сыйлық емес қой кірер бас талапқа.
Дәл біздің аналар бақыты үшін,
Неде болсаң әйтеуір жасқа батпа.
«Мама, мерекенмен» десең болды,
Ырза болар жылы жүз, қас-қабаққа.

08 03 10



ҚОС ЖАНАР

Мен үшін байлық жоқ асқан жанардан,
Мейлі, мөлдірсіз,отсыз аларған.
Өмір үйден шықпасам да таңылып,
Көз арқылы хабардармын ғаламнан.

Кітап оқыдым рухани тарықсам,
Жүрегімде жағылған-ды жарық шам.
Жанарменен таныдым өмір мәнін,
Көзден жасым ақтарылды жабықсам.

Сенде бір күн сөніп қалсаң егерде,
Мен сүйенер түк қалмайды әлемде.
Байлаулы аттай үйде қаңтарылған,
Бір сау мүшем жоқ екен ғой денемде,

Бар сырымнан белгі берген көз- қарас,
Жанарсыз сұлулықтан сөз қозғамас.
Өтінемін қу тағдыр бәрін алған,
Ақыл, көзден ұсташы қолды алас.

23 03 10



Қайталама ленталар.

Алмай- бермей тағы бір жыл өтті ме,
Соғылғандай қу басыма көп дүре.
Мысқалдай бір өзгеріс жоқ, япыр-ай
Тағы сол жел соғып тұр ғой өптіге.

Мәнсіз талай танды қалай атырдым,
Бәрі өкінішке орай соқыр мұң.
Кеше тоғызда қалай отырсам,
Қазір тоғызда дәл солай отырмын.

Ай мен жыл көрінбейді сағатта,
Сездірмейді суша ағып заматта.
Несіне асығады жан оққа?
Өз үйіне кеткісі келеді ме?!
Бұл дүниеге келгеннен соң қонаққа.

Тағы бір күнтізбе істен шықты,
Бұл жолы жасты жаным іштен сықты.
Айлар өтер, тағы да жылдар өтер,
Әжім ғып шайнар бетті тіспен мықты.

14 04 10



ҚАҒАЗ БҮЛДІРУ

Қойсам ба, осы қағаз бүлдіруді*,
Шаңы шықпас жаяу мұнды жыр кылуды,
Көңіл- күйі түсетін оқыған жан,
Сән -салмақсыз жапырақ күзгі күнгі.

* * *

«Занят» болып басқа қызық, бар бақыт,
Серке -өлеңді берді ғой сорлатып,
Бар қазақ таласып жүрген көкпар ғып,
Миы ақсын деп мен бейбақты алдатып.

Емініп сұрап алған емізік-жыр,
Менімен өзін жетім сезініп жүр.
Жұбатады жыласам бақыт іздеп,
Өлеңімнен кеткен- ді безініп нұр.

«Қағаз бүлдіру» (О.Бөкей).



Несін келдін.

Қайда кетіп ен?
 Шабыт құс, қайта оралдың,
 Қай тынысына қанат болдың тар қоғамның.
 Қай қиырдан пәк жанына жәй таба алдың,
 Қамыққанды өзін іздер бар ма обалын.

Мезі етті де менің мұным тұра қаштың,
 Сағынтқан болар сұлу сыры сірә, жастың.
 Маған бақытты көрінетіндер не деді?
 Қажып жүрде оларда қамы деп қара бастың.

Жастар жастықтың қызығына қандырды ма?
 Сезімнің сатқындығын айтып тондырды ма?
 «Атым қалсың әйтеуір әдебиетте» деп,
 Зиялы жұрт баяғы көлге қондырды ма?

Олар қазақтың тілін, ділін мұң ете ме,
 Жара салған өткен күнді жыр ете ме.
 Алаңдаудың қажеті жоқ бұған түге,
 Ауып барад FTR- ден тас ғасырға,
 Алғанменен көмектеспейді босқа сынға.
 Қазіргі адам ұятты жерін де жаппайды,
 Тамағын ғана ойлайды байқайсың ба?!
 Оны айтуың керек бірақ қай-қайсыңда.

...Несің келдің тірі өлікке тасадағы,
 Басынады мен шіркінді маса-дағы.
 Кетпейсің неге қуса-дағы, ұрса-дағы,
 Ағытылмақ көз жасым қоса тағы.

2010

Бұлақ мұң басында.

Ағысынына беу дүние, құлақ түргін,
Отау тіккем басына бұлақ мұнның.
Зарымды илеп тағы да боздайын,
Есесіне бұйырмас жұмақ күннің.

Көргенде замандастың бақыт көшін,
Еркін кезген жастықтың бақша ішін,
Өмірге шығар менің шапшып өшім.
Келте кескен қылқынтып тапшы пішін.

Бағынбаған бұл пендеге аз ба шын,
Одан жүрек жүдемесін, азбасын.
Жылап жылжып жиырмаға да жеттім-ау,
Енді маған басқа сорын жазбасын.
Одан - дағы мұнның шоғы маздасын.

Арқалап-ақ өтейін дара жүкті,
Қатарымнан өзге ғып жаратыпты.
Тағдырдың өзі бұзған аралықты,
Кім түзеп, кім жыртығын жаматыпты?!

14 02 10



Өмір

Өмір- өзен ағысты,
Өмір -майдан соғысты.
Өмір -базар қайнаған,
Бәрі осында тоғысты.

Кететін бір тойынбай,
Өмір -"құмар" ойындай.
Өмір- бітпес азап қой ,
Шыдайсың ба шойындай.

Өмір- шыққан таң күліп
Өмір -үміт, сан күдік.
Өмір кейде өгейдей,
Сан қырлы ол мәңгілік.

2006

Неге керек
Неге керек осы өмір?!
Жылу бермес жүрекке.
Құлазиды қу көңіл ,
Жете алмай тілекке.

Неге керек байлығың?!
Өз өзіне қимасаң.
Неге керек бауырың ?!
Біреуіне сыймасаң.

Неге керек достарың?!
Бір күн сатып кететін.

Неге керек жазды күн?!
Қыстан ығып кететін.

Неге керек жастығың?!
Кезінде ойнап күлмесең
Неге керек шаттығың?!
Әділ өмір сүрмесең.

01 04 07

Қара түн

Қара түн ай сәулесіз,
Аспан бұлтты, бақтар үнсіз.
Ағысымен күй шертетін,
Өзендер де бүгін күйсіз.

Жұлдызда жоқ жымыңдаған,
Тірі жан жоқ қыбырлаған.
Құлақ тынар тыныштық,
Құстар қайда шуылдаған.

Тұман басты қыраттарды,
Самал еспей тұрақтады.
Бұлақтар да тартылды,
Бұл маңнан жырақтады.

Қашан бітер бұл қара түн,
Қашан шығар жаңа күн.
Таңғы шақ әлі алда ма?!
Мұны маған айтар кім?!

18 11 2006

Біз тұрғанда

Мін таппаспын мен сенен баба жолы,
Бар байлығы болса да дала жоны.
Не деген өлермен ең өткен ұрпақ,
Құтыңды өшірмеген кара долы.

Өркениеттен қалып қойған қалтарыста,
Жүрген кезде жауымен арпалыста.
Кінәләман, мен сені кінәләман,
Не ойламақ абдырап жан соғыста.

Не жоқ десей ал қазіргі біздерге,
Жете алмай "рух" деген ізгі емге.
Жаһандану - жоғалудан қорғанып,
Барлық ұлттар өз жолдарын іздеуде.
Жарым жолда жайлауда біз отырмыз,
Көшпеген қасқыр үйір күзгі елге.

Киномыздан бет қызарып босадық,
Жиіркеніштер топтамасың жасадық.
Шетелдің шетке шыққан жұлдыздарын,
Шақырып дүбәра дүние жасадық.

Спортымыз жеңілуден жалықпас,
Ең аяғы доп теуіпте жарытпас.
Жүгінеріміз тағы сол шетелдік,
Бір-екі жұлде әперер тарықпас.

Әніміздің барлығы да жылауық,
Сырт әнімен араласқан быламық.
"Жаным" деуден тұрады,
Сөзге шорқақ,
Қазақ әні дей алмайсың бұл анық.

Рухты қойшы ұлттық брэнд те жоқ бізде,
Ырзалық болса болды жат жүзде.
Басқа елдер бір-бір сала меңгеріп,
Біз ұқсаймыз жер байлықсыз тап түзге.

Бұл сөзге бай қазақ жоқ құлақ асар,
Ақша бітсе қалтасына бұра басар.
Ұлттық өнімге ақша салар деген,
Олигархтар шетелге тұра қашар.

Балаң бар ғой әйтеуір "Қазақпын" дер,
Артта қалды қорқыныш ,тозақ күндер.
Тілі бекем,діні берік біз тұрғанда,
Мұрағатта қалмақ бұл мазақ-міндер.

20 08 2010



Әдемілік

Мазалап ойландырар қайдағы,
Аңсатар қол жетпес айдағы.
Көңілсіз құлазып отырғанда,
Қолға аламын келіп айнаны.

Қарашада көктемім түрлентті,
Айтады ғой сәнқойлар құрметті;
«Әдемі болып сен тумасанда,
Әдемі болып жүру міндетті.»

Жастық жағдайға қараған ба?!
Сәл сәуле сыйлар нала адамға .
Сәндейін ақ түскен қара шашты,
Жартысы түсетін тарағанда.

Опалайын енді дидарымды.
Алдыма алып бар жиғанымды,
Түрлі бояу жағып жанарыма,
Іске асырғандай-ақ ойдағымды.

Қыналап кірпікті ұзартайын,
Далаптап ерінді қызартайын.
Жылжымас жатақ мұңнан,
Сәл-пәл жүрегімді тазартайын.

Бұрқыратып иіс суды себейін,
Лак жағып тырнағымды егейін.
Бас кесер жендеттің қылышындай,
Қақайтып қос қасымды терейін.

Шашыма қыстырғыштар тағайын,
Риза болып айнаға қарайын.
Киген киіміме сәйкесінше
Құлағыма да сырға салайын.

Өтеді осылай бір сағатым,
Опа-далап қазіргі жан-жанатым.
Әйелдік парыздардың бірі ғой,
Әдемілік деген таң қалатын.

14 12 08



Жастары бұл ғасырдың

Жастары бұл ғасырдың,
Мініңді айдан асырдың.
Бірікпейді бастарың,
Оның несін жасырдың.

Көпке топырақ шашпайын,
Артық жаңалық ашпайын.
Ренжімегін замандас,
Көргенді жазып тастайын.

Былшыл сөзге ересің,
Желіккенмен желесің.
Өздеріңе қарамай,
Біреулерге күлесің.

Өсек сөзге жерік дейсің,
Киноға еліктейсің.
Ақыл айтса түсінбейсің,
«Өзімде барлық ерік,» - дейсің.

Құмарсың қисық сөзге,
Алдайсың көрер көзге.
Әуесің шылым, шарап,
Кәт емес онан өзге.

Қал-қалай?

"Қал-қалай" деп сұраса менен біреу,
Не айтарымды білмей сасам дереу.
«Жақсы» деп айтуға жоқ кой демеу
«Нашар»деуге тағы да таппай теңеу.

Арбаға таңылып отырғанды ма?
Кей таңды көз ілмей атырғанды ма?
Өз мұным өзіме жетіп тұрсада
Біреуді аяп бас қатырғанды ма?

Кей ақымаққа кеткен ызамды ма,
Душар болған жазықсыз жазамды ма?
Мұнымды айтып Аллаға қайта-қайта,
Күндіз - түні алатын мазамды ма?

Тұңғиық жүрекке бойлап бармастан,
Бірдеңе айтып бірге тіс жармастан
Үндемеймін "жақсы" деймін жымыып,
Бір уайым табылады ғой әр бастан.

2005





Қаратауым

Бұлттан алқа тағынған,
Күн нұрына малынған.
Жатырмысың қорғаным.
Қара тастан салынған.

Басқалар менсінбесін,
Сені өзгеден кемсің десін.
Сені мендей перзентің,
Асылым сенсің десін.

Өзгеге Қаратауым,
Өзіме дара тауым.
Қадіріңді білмейді-ау,
Осы күн жана қауым.



Қараша-ғұмыр

Бұлт кетпейтін көгінен,
Жан тоңатын желінен.
Қараша- ғұмыр шаршаттын,
Сәні кеткен белінен.

Бау бақшасы іренсіз,
Тіршілігі сүренсіз.
Қараша-ғұмыр шаршаттын
Қоңыр күз-ай, күрең күз.

Көрінбейтін күні де,
Жылға татыр түні де.
Қараша -ғұмыр шаршаттын
Ұлыған иттей үні де.

Бет қаратпас ызғары,
Өкпеден өтер сыздары.
Қараша ғұмыр шаршаттын
Көлдегі қаймық мұздары.

12 11 07



Қоңыр күз

Уа, күзім-ау қандайсың,
Қартайған бір жандайсың.
Аспанды бұлт торласа,
Жаңбыр болып жылайсың.

Жапырағың шашылады,
Аяқтарға басылады.
Бұлт ораған жүзің,
Күнің қашан ашылады.

Қоңыр күз нені аңсайсың,
Босқа неге шаршайсың.
Айналаны түрінмен
Сары мұңға қоршайсың

Шарқ ұрасың кұйын боп ,
Барады мінезін қиын боп.
Жазың енді оралмас,
Тосыннан бір сыйың боп.

Алдында бар әлі қысың,
Көрсетер талай сұсын.
Қоңыр күз көп қой сенің,
Тағы да қиналар тұсың,

Сағындың, білем, жазыңды,
Ұшып кеткен үйрек-қазыңды.
Қайтсек те бұл табиғат,
Тыңдамайды назыңды.

15 10 2006

Күнделіктен

Күн артынан жылжып күн ереді,
Мына күздей көңіл түнереді.
Пәк армандар адамда орындалса,
Керемет-ақ өмір сүрер еді.

Әлсізді менмен басынады,
Көкіректікпен тасынады.
Елемеші бірақ оларды,
Солай сорына асығады.

Өмір өзін сүйгенді сорлатады,
Қайғымен жаныңды торлатады.
Өз таяғы аздай бұл шіркінің,
Топастың сөзіне қорлатады

15 10 06

Ермексіздіктен ішім пысады,
Құдайым жіпсіз мені тұсады.
Мен ғана емеспін ғой құсалы,
Әркімді әр жерінен қысады.
Арманның соңында жүріп адамдар,
Ажал-қарақшы оғына ұшады.

Қайғы менен қуаныш араласып,
Жамандықтар да жүр жағаласып,
Әлімсақтан тіршілік осылай ғой,
Уақыт шіркін бізден барады асып.

Тағдыр маған сол қабағын бұзбайды,
Содан-ақ менің жүрегім мұздайды.
Жанымды жаралап қу өмірім,
Әр күн сайын жас-кермегім тұздайды.

Басқа салса адам көнеді екен,
Үміт те біртіндеп сөнеді екен.
Ал содан соң жындануға шақ қалып,
Мұндар ғана саған төнеді екен.

31 03 07



ҚҰЛАЗУ

АҢСАУ, ШАРШАУ,
ӘЛІ ҚАНШАУ?
ЖАН ТҮРШІГЕ ТОҢАЗУ.
КӨП ШАҒЫНУ,
ТЕК БАҒЫНУ,
КҮЗ КҮНІНДЕЙ ҚҰЛАЗУ.
ҚҰРЫҚТАЛЫП,
КІРПІТАРЛЫҚ,
ТАБИҒАТША ӨЗГЕРМЕУ.
ҒАЖАП КҮТУ,
БІРАҚ БІТУ,
БОЛАШАҚТЫ КӨЗ КӨРМЕУ.
ҰҚҚАН ІЛІМ,
ЖАП-ЖАС ТҮРІМ,
ТҮККЕ АСПАЙ ҚАЛУ.
МАҚСАТ, АРМАН,
БОСҚА ҚАЛҒАН,
ОҢАША СЫҢСЫП АЛУ.
ГҮЛШЕ СОЛУ,
ЖҰМЫС БОЛУ,
АТА-АНА, БАУЫРҒА.
ЖӘЙЛАП СӨНІП,
КӨЗСІЗ КӨНІП,
АРҚА ТОСЫП АУЫРҒА.
ТАҒДЫР ТҮТКЕН,
КҮНДЕР ӨТКЕН,
ШЫҒАМ БА БҰЛ ТУНЕЛІНЕН?
АЯР КӨЗДЕН,
ЕНДІ ТӨЗБЕН,
МҮСӘПІР ШИНЕЛІНЕН.

Мен таныған тіршілік.

Мен таныған осынау тіршілікте,
Көп жол берілген-ақ кемшілікке.
Кетер пенде кем тұсын көрсетіп,
Өмірге келседе тек күншілікке.

Жануарлар мәдениетті адамнан,
Онысын көрер тағы заманнан.
Осы күні жыртақтаған мылжыңнан,
Аяқ алып жүре алмайсың наданнан.

Күні үшін жаманды жақсы ардақтар,
Бұлбұлдар есектің әнің мадақтар.
Кешегі қыран мен бүркіт баласы,
Бүгін қарғаға қарап жалтақтар.

Кінәсізге кінәлі кектеніп тұр.
Сыйластықпенен шектеліп тұр.
Тынық мұқитына лайық кемелер,
Шалшық, лай суларда кептеліп тұр.

Сән болды апамның ағарған шашы,
Тіпті, қораздың да қоқиған басы.
Бүкіл жұмыр басты пенделердің,
Шайтанның суы ең сүйікті асы.

Ескі киім артық болды жаңадан,
Ағалар жүр именіп баладан.
Талай сорлы аюлар жүр дал болып,
Қарызға бал алып улы арадан.



Ар таппайсын дүниеде кіршіксіз,
Жарты әлем пендесі үйшіксіз.
Лактырып тастап ботасын күресінге,
Мәңгіріп аруаналар жүр түйсіксіз.

Ми бермеген соң тәңір санасына,
Барқ етер талай бала анасына.
Осыменен енді доғарайық,
Талайлар кірді өлең арасына.

2006



Менде жоқ махаббаттың бал жыры.

-«Қайғыдан алысқа барампты,
Іздеп оқыр жастар махаббатты,»
Осыған саятын пікірменен,
Сәлем айтып, бір туыс саралапты,
Махаббатсыз құнсыз деп бағалапты.

Кездеспес сен іздеген қызық ой,
Мендік өлең өмірдің мұзы ғой.
Өлең бір жасалған тамақ болса,
Махаббат деген оның тұзы ғой.
Шын өлеңдер өмірдің сызы ғой.

Менде жоқ махаббаттың бал жыры,
Қажетсіз бір сорлының жан мұңы.
Оқығын деп айтпаймын сондықтан,
Кімде жоқ өкініштің сарыны.
Өлмей бітпес пенденің шағымы.

Ауырмаған ауруды ұқпаған,
Оқылмаса, оқылман тап содан.
Дүние мол дәулет болса-дағы,
Менде бары кесеу тіл мен шоқ қалам.
Сен қайтесің, мені оқып, тоқ балам.

2009, Қараша

Нағыз әйел болмысы

Жүрегі еш қартаймайтын,
Ісін міндет қып жантаймайтын.
«Балаларымның ол- әкесі,» деп,
Жарына көңілі ортаймайтын.

«Жок» дер «иә»дегісі кеп тұрса да,
Кешірет көзде кек тұрсада.
Жақындарын ойдан шығармас,
Қанша алыста, шет тұрсада.

Өмір сүрет баласы үшін,
Аямай дүние, жігер күшін.
Мейірім төгілер қарасынан,
Жараспас оған басқа пішін.

Ұмытпас жақсы, жаманыңды,
Бірден сезер адал, арамыңды.
Баласын көрсе нұр жайнайды,
Жасырып ішке нала мұңды.

Ол кешірімшіл көмбіс халық,
Жеткізер баласын өліп-талып.
Іштен тынады-ау не болса да,
Көз жасын етекке сүрте салып.

Не десең де түйіп жүрер,
Әділдік үшін күйіп жүрер,
Білсең ол раушан тікені бар,
Қатты ұстасан тіліп жіберер.

Сүйсе әйел құлай сүйер,
Онысы үшін талай күйер.
Біз әйелдер тәкәппармыз,
Жыласак та сылқ-сылқ күлер,
Өздерінің жөнің білер.

10 07 08

О, дүние

Тозақта тағы бір орын қалды ма екен,
Жұмаққа біздерден біреу барды ма екен.
Обал-жазық арқалаған құл- көшінен,
Қыл көпір белі майысып талды ма екен.
Жапырыла құлағанда көп күнәһар ,
Бықсып өшпей тозақ оты жанды ма екен.
Пенделерді талғамсыз тоймай жұтқанда ,
Әзірейілдің құмары қанды ма екен.
Бұл дүниеден жазасыз өткен оңбағандар,
Ол жақта Алладан жаза алды ма екен.

Жазылып қойған дейд пешенеге басында,
Құдай қаласа сөйлеуі мүмкін тасың да.
Бұл жалғанда жылаумен өткен жаралы,
Шын өмірде бакытын тапты ма расында.

Жамандамай өзгені өзіне төніп қара,
Барамыз біртіндеп шырағдандай сөніп қана.
Сенемін құранға, Құдайдың барлығына,
Өткенмен бұл жақтан тағдырға көніп сана

.....
Жан сенбек, көз жетпек өліп қана. 08 2010

Өмір, ұқтым, мен сенің райыңды...

Өмір, ұқтым, мен сенің райыңды,
Ызғар шашқан,
мұз қатқан шырайыңды.
Керек емес енді маған ештенен,
Жарылқай ғой ығай мен сығайыңды.

Қаталдығына мен ерегестім,
Жан жарамды енді елемеспін.
Тілемеймін жалынып жылулықты,
Тозаққа да мен сені теңемеспін.

Шығардың әркез алға арам атын,
Санамда қалар тек жаман атын.
Бір күнімді өткізермін әйтеуір,
Алла берген соң адам атын.

02.03.2008



Өмірімнің өткеніне үңілем,
Үңілем де өмірімнен түңілем.
Мені тек дауылдар жұлмалады,
Аямады қырсыққа бұрмалады.

Бара жатқандаймын суға кетіп,
Үлгерместен мына тұлға бекіп.
Суық аязға тонған дірілдеп тұрған,
Күзгі жапырақтаймын, өні құрған.

Түнек қана өткенім мен ертенім,
Зарлаттың -ау тағдыр деген көркемім.
Болды.
Жаным тыныштық қалайды,
Бәрін мағынасыз деп санайды.



Ренжіме

Ренжіме маған анашым,
Тек өзің ғой пана шын.
Өтей алмас парызын,
Өмірі өксік балашың.

Ренжіме маған жырларым,
Мұң ғана айтқан сырларым.
Бір шаттанған жерім жоқ,
Артымда қалған қырларым.

Ренжіме маған өмірім,
Разы болмады көңілім.
Күнәсін кеш пендеңнің,
Күнәм болса Тәңірім.

31 03 07



Жер беті сахна

Сахна, дейді, жер беті,
Иә, ұқсайды келбеті.
Жалғандық деген гримнен,
Көрінбейді кей ел беті.
Актерлар ғой адамдар,
Көп-ақ олардың кем-кеті.

Арамызда аз жақсылар,
Кедергі көп қак сынар.
Пешене ол-сценарий,
Өмір -сахна бақ сынар.

Рөліміз бар ойнаймыз,
Спектакльдерге тоймаймыз,
Рөлді алып қоймаса,
Ойнауды еш қоймаймыз.

Ойнар біреу арамды,
Жақсы шығарар жаманды.
Біреуі болып жемқор,
Біреу ойнар наданды.

Менмендер көп арамызда,
Тұз себетін жарамызға.
Үлкендер аз бұл күнде,
Үлгі тұтар санамызға.

Мұнда жақсы рөл аз екен,
Алла бәріне қазы екен.
Ойнаса байдың рөлін,
Барлық актер мәз екен.

Көрерменімізде құдай,
Ойна рөліңді шыдай.
Бакылап отыр сені,
Көз алмай ол ұдай.

15 04 07



Таң атты

...Анық қой бұлай жалғаса бермесі,
Көңілімнің бар талайдан дәмесі.
Өкініштің аяғы қуаныш болса,
Әділ болса екен тағдыр кемесі.

Бір жақсылықты күтем үміттене,
Қарағанмен өмірге күдіктене.
Осылайша тіршілігім өтуде,
Тағыда бір таң атты күліп міне.

2006



Тұрымтайдай уақытым

Тұрымтайдай уақытым,
Тап жылжымай қойдың-ау.
Жалғанның шырын бақытын,
Татпай-ақ өмір тойдым-ау.

Тарылады тынысым,
Ауа жетпей бір сәтке.
Жазылмай жан құрысым,
Қуат айтар дәтке.

Батар күн белгісіндей,
Уақыт сенің ажарын.
Маған қарай келгісінбей
Көшті өмір базарын.

28 07 07



Анашым

Анашым,
Менің жер бетіндегі жаннатым,
Бар ауруы менен бастау алатын.
Мен болмасам бұдан жастау болатын.
Мінезім көп жүрегінді жонатын.

Ойымыз да көп жерлерде түйісер,
Қалжындасып құрдастардай күлісер.
Сен ауырып қабақ шытсаң болғаны,
Әп-сәтте бәйшешек жаным бүрісер.

Кеш ана, әр ауырған басың үшін,
Кеш ана, әр ағарған шашың үшін.
Кеш ана, әр ағызған жасың үшін,
Жылатар өлең деген досым үшін.

Жалбарынып Алладан ұзақты күн,
Мен тілеймін жасыңның ұзақтығын.
Түсінесіз айнасыз-ақ ішімді,
Жағдайың жанымды сыздатты мын.



Бір сәби шетінегенде

Ұнамады ма өмір күнә батқан,
Сезед дейді сәби де іште жатқан.

Шықпай жатып құрсағынан анаңның,
Налыдың ба бейнесінен заманның.

Шошыдың ба өмірдің былығынан,
Жиіркендің бе адамдардың қылығынан.

(Жаралдың ба періште болу үшін,
Жіберді ме Алла бізді жону үшін.)

Қос қанатты періштеге айналып,
Көкте ұшып жүргенің де айға анық.

Ата-анаңды қолдап-қорғай жүргейсің,
Бір жақсысы сен жамандық білмейсің.

Сен бізден бақыттысың періштем,
Дәм татпадың күнә деген жемістен.



Жаңа жыл

Аяз ата алыс жақтан келеді,
Көңілдегі бар тілекті береді.
Үлкендер де осы бір ертегіге,
Жаңа жылдың уақтысында сенеді.

Ұлпа қар ызғарлы аяз үскірген,
Мұнда мұң кешегі күздей ескірген.
Қаяу көңіл көрмейсің еш жерден,
(Жаңа жылда көңіл алдау кескінмен).

Мейрамдаймыз қолдағы жалпы бардан,
Бәрі бақыт күтер толқып алдан.
Жәй алдамшы екенін біле тұра,
Әрбір жүзде қуаныш жарқыраған.

Бірақ тірлік өзгермейді тамылжып,
Он екіні күтсек-тағы сабыр ғып.
Көзге еш ғажайып көрінбесе де,
Адамдар жаңа жылға құмар неғып.

Сол баяғы жалғыз адам жалғыз,
Сол баяғы қарыз адам қарыз.
Көңілді алдар жалғандық қой нағыз,
Жаңа жылда да орындалмас арыз.

Білген соң бақыттың кем екенін,
Жаксы көңіл жүрекке ем екенін.
Аты кетті әлемге таралып,
Өзіміз ойлап тапқан мерекенін

Қақаған қысты өмірді сәл ұмытып,
Қабақтағы аязды ән жібітіп.
Қарсы алайық күлімдеп жаңа жылды,
Қамыт -уайым түймесін аз ағытып.

2009



Тағы бір күнім өтті

Тағы бір күнім өтті мағынасыз,
Мұндай өмірден сіз-дағы жалығарсыз.
Төрт қабырғаға таңылып отырамын,
Бір күн бақыласаныз жабығарсыз.

Сырласымда, досым да кітап қана,
Амал қанша отырам да шыдап қана.
Не дейін мандайдағы тағдырыма,
Оңашада алам аздап жылап қана.

Бір нәрсе берсе құдай төзім берсін,
Тағдыр солай болса пенде не десін.
Шарасыздан пешене жазуына,
Үйге таңылғанға да көнесің.

Көктем, 2005



Депрессия

«Не болды?» деп сұрайсың-ау сенде,
Жолы болса да жылайды ғой пенде,
Жансыз қуыршақ емеспін ғой менде.

Пессимистік «приступым» ұстап қалды,
Жігер-қайрақ жонылып ұсақталды,
Көңілге агрессивті ұшақ қонды.

Зікір салуда бүгін «Жын» атам кеп,
(Әуре болма, Анашым, жұбатам деп),
Жоламашы жаныма, жылатам тек.

Атылар оқ толып тұр өшке кеуде,
Не десем де дәл қазір өкпелеме,
Жараланған жауынгер «неге?» деуде.

Байлаулы итпін «аф» деп қауып алам,
Қынсыз қалған қанжармын шауып алам,
Тиісер айыбыңды тауып алам.

Жыртамын да, сындырам, лақтырамын,
Содан соң тынышталып сап тынамын,
Бұл жәй ғана депрессия. Жоқ сұрарым.

Жылап-сықтап жындансам да долдана,
Асылық қылдым кешір деп Аллама,
Құлшылық етем қазір – ақ сонда да.

Ал қазір жылайыншы бір тиіспендер,
Ұғар мені азап уын жиі ішкендер,
Кеудең бөлек. Қайғымды бөліспендер.

04 02 09 сағ:22 30

ШАБЫТ ҚҰСЫМ

Қайдасың шабыт құсым шарықтамай,
Көңілімнің көлінде қалықтамай.
Шынымды айтайын, муза, саған,
Сен келсең ащы өмір анық балдай.

Жүрегім зәмзәм суға қаныққандай,
Астымдағы қатты арба мамық қандай.
Сен келіп муза мені сейілтпесең.
Өмірден жаным тағы жалыққандай.

Сен келсең мені уайым жеңбейді,
Ойыма жайсыз ойлар көп енбейді.
Сен келіп жанымды тулатқанда,
Өмір нашар дегенге де сенбейді.





3-бөлім.

Оңаша ой

ЖАСЫРЫН ЖАС.

(Новелла).

Тағы күз...Тағы қараша...Сол аялдама...Ол әдеттегідей сол жиырмасыншы автобусты күтіп отыр.ОЛ ОНЫ тағы есіне алды...Сол жылы қарашада ОЛ от болып жанып жүрген еді .Қазір қарашада сырты тонып тұрса, ішіне мұз қатып тұр. Сол мұздан өткен күн елестері ағараңдайды. Осыдан тура екі жыл бұрын дәл қарашаның он алтысында (бірақ бүгін он үші)ОЛ дәл бүгінгідей жиырмасыншы автобусты күтіп тұрған болатын.Бұлар отырған аялдамаға көнелеу сұр «Ауди»келіп тоқтап, жүргізуші жігіт:

-Қыздар,қайда барасыздар?-деп ыржиып тұрды. Қасындағы әпкесі Жанар шегі қатып күле:
-Ойбай-ау,қарным шертиіп тұрғанда «қыз» деп жынымды ұстатпашы,-деді.ОЛ ОНЫ іштей таныды.Жанар осыдан бірнеше күн бұрын ауылдан бір сырттай оқитын қайнысы сессияға келгенін айтқан. Күндіз – түні үйде тұрмайды, телефонға тыныштық жоқ, қыздар өздері шақырып тұрады деп айтқан еді. Сол сөз есіне түсіп, ОЛ ОНЫҢ бетіне анықтап тұрып қарады .«Асып тұрған ештенесі жоқ қой» деді ішінен.Бірақ ОЛ ОНЫҢ бетіне қарағанда жүрегі қаттырақ соғып кеткендей болды.ОЛ көзін тезірек тайдыруды ойлады.

Бірақ қайта қарай берді .Сол кезде жиырма-сыншы автобус та келіп жетті.Жанар мен ОНЫҢ «машинамен апарып салайық»дегенін іштей қалап тұрсада «жоқ,рақмет» деп автобуска мініп кете барды. Олар осылай танысты. ОЛ ОНЫ бір аптанын ішінде үш- төрт рет әпкесінің үйіне әр нәрсені сылтау

кылып іздеп барды. Әйтеуір көргісі келетін де тұратын. Екеуі де адамдармен тез тіл табысушы еді, бірден бұрынғы таныстардай әңгімелері жарасып кетті. Әңгіме арасында ОЛ ОНЫҢ қызы бар екендігін, үйленсем деген ниетін де естіді. Неге екенін, қызғанбады. Ол бара беруге жездесінен ұялды. Бес күн әрең шыдады, қарашаның жиырма сегізінде Жанар телефон шалып «дискінді көріп қойдым, әкете бер» деді. Ол қатты қуанды.

Бірақ барғанда ОНЫҢ ауылына кетіп қалғандығын естіді. Ал көктемде үйленді деді. Кесеусіз өшкен оттай бір нәрсені бастан кешірді. Ол одан кейін талай жігіттерді ұнатып қалғандай болғанмен, ОНЫҢ әсері қайда?! Міне жиырмасыншы автобус тағы келді. Ол кейде осы автобуска да ренжитін еді. Автобустың радиосынан дәл сол күнгідей «Тыңдашы ән салайын мен саған арнап кеш батқан кезде, Жас тамшылайды жанарымнан сен оны сезбе...»-деген ән тағы айтылып тұр.

ОНЫҢ сезбегені анық...
«Арай» газеті, 03 12 09



Оңаша ой.

Мен ойлай аламын, демек мен бармын.

Рене Декарт

Француз ғалымы.

Өмірде болып жатқан әр нашар шақты жақсылықтың басы деп ұғу керек. Аштықта жүрген адам «Бұл аштығымның бір тоқтығы болады екен», - деу керек. Әрине, бұл баз біреуге өзін-өзі алдау болып та көрінер, бірақ кейде бұдан басқа жол да қалмайтыны анық.

* * *

Жақсылыққа да, жаманшылыққа да ат үстінен қарайтын адам қартаймайды.

* * *

Өмірдегі адамдардың жаман жағын ғана көретін болсақ, дүниеде жақсы адам қалмайды. Керісінше, адамдардың тек жақсы жағын көрер болсақ, онда өмірде жақсы адам баршылық.

15 02 08

Мен Алладан адамзат үшін бір-ақ тілек тілер едім : «Е, Алла, өзін жаратқан пендене сәл де болса мейірімнің болса, онда оны періштеге де тәуелді қыла көрмеші».

12 02 08

Жаттап алса надан да нақыл айтады.

13 03 08

Адам біреумен ренжісіп қалған кезде өзінің дұрыс емес жерлерін мойындаса, онда өмірде ұрыстар аз болар еді.

13 03 08

Мадина Еркінбекқызы. ҚАЗАН АЙЫ.

Егер адамнан құдай өмірге келмес бұрын: «Сенің өмірің мынадай болады, қалайсың ба?» деп сұраса, онда өмірде бақытсыз жандар аз болар еді. Ал бақытсыз жандар аз болған соң, бақыттың қадірі қазіргідей болмас еді. Себебі, әр кезде алтын қолда барда қадірсіз. Сондықтан, өмір жақсы ойластырылған тұзақ-ойын.

15 04 08

Егер Алла адам баласына өмірге келерде ақыл, ой түйсік деген сияқты нәрселер бермесе, онда оған ешқандай ата-ана тәрбиесі де, колледж, университет те тіпті академия да көмектесе алмайды. Әлгі түріктің: «Есекке алтын жабу жапсаң да, есек болып қалады» дегеніндей, ол шіркінге қанша диплом әперіп, шет елге жіберіп оқытсаң да сол ақымақ күйінде қалады. Мұндай ақымақтар бір-бірінің қолынан ұстап тұрса жер шарын он орап алар еді, мүмкін оданда асып кетер ме еді?!

20 04 08

Алла жаратқан тіршілік иелерінің ішіндегі ең саналысы адам болса, ең санасызы да адам

02 06 08

Дүниеде ешқашан емі табылмайтын бір-ақ ауру бар ол-топастық, көкірек көзі соқырлық.

05 06 08

Мен үшін ең қиын іс-өтірік әңгіме тындау.

05 06 08

Адам өмірі бес-ақ күндік, ал жер мәңгілік.
Сол себепті, адам мәңгілік нәрсені өзінің жеке
меншігім десе, бұл-ақымақтық.

06 06 08

Бір елдің поэзиясын түсіну үшін, алдымен
прозасын оқы. Сонда қытайша поэма жазуың да
мүмкін.

07 06 08

Бәрінен өкініштісі, ештеңе айтқың келмейтін
кез. Бәрібір сен айтсаң да, айтқаныңды ешкім
түсінбейді.

10 06 08

Адамның мінезін екі топқа бөлуге болды.
Біріншісі, туа біткен мінез, ал екіншісі, жүре пайда
болған мінез. Туа біткен мінез ол бір туысының
мінезіне ұқсайтын, немесе өзіндік мінез. Ал жүре
біткен мінез-өміріне, айналаңа байланысты қалып-
тасады. Кейде туа біткен мінезінді жүре біткен
мінезін жеңіп кетеді. Туа біткен мінез көбіне
өзгеріске ұшырайды. Адамның мінезінің не жақсы, не
жаман болуы өмірі мен айналасына байланысты.

* * *

Әдемі болғың келсе, сүйікті бол, сүйікті
болғың келсе, сүйкімді бол, сүйкімді болғың келсе,
сыйлы бол. Сыйлы болғың келсе, алдымен өзін
айналаңды сыйла.

11 06 08

Ең болмаса ішінде, оңашада, жүрегінде өзінің жаман мінізін мойындай алмаған адамнан жақсылық күтудің қажеті жоқ.

28 08 08

...Ақша жоқ. Ақша жетпейді... кәзір де, бұрындары да, әйтеуір өркениет басталғалы адам өміріне ең көп айтылатын сөздер осылар. Рас, ақша ешкімге жетпейді, оны жеткізем деу де ақымақтық.

Ақша ол-өзімшіл, ерке-тотай әйел сияқты. Ол ешкімге тәуелді болғысы келмейді. Қайта маған тәуелді бол дейді. Бүкіл пенделер мен үшін өмір сүрсе, мен деп зарласа, тек мені қаласа, мен деп соғысса дейді. Қарап тұрсаңыз біз-пенделер дәл солай етіп те жүрміз, және солай ете береміз. Қайта тіршілік басталмайынша.

02 08 09

Көп сөйлейтін адамның сөзінің жартысы өтірік болады.

09 07 08

Бір тілді бір тілден бай деп айтатын адам бір-ақ тіл біледі деген сөз.

13 07 08

Ақылсыз адам ешқашан аузынан шыққан сөзді андамайды.

Ал, құлағына кірген жаман сөзді қағып алады. Сөйтіп өзінше өкпелеп жүреді. Шын мәнінде ол сөз бар болғаны өзінің сөзіне айтылған жауап қана.

21 07 08

Той деген негізі жақсы ғой. Жақсы дейтіні сол, ойдағы, қырдағы, танитын, танымайтын, ұнайтын, ұнамайтын туыстарыңды көріп бір жасап қаласың.

27 08 08

Айтады білімді теңіз деп . Одан ең ұлы деген ғалымдардың өзі бір тамшы, ары кетсе бір қасық алады, не береді дейді. Бірақ дәл қазір одан ешкім ештеңе алмайды. Тек көреді. Кейбіреулер сатып алдым деп ойлайды. Бірақ шын мәнінде тек ақшасын шығын қылады. Басына ештеңе тоқымайды, ұқпайды, білімнің не екенін түсінбейді. Бұларға білімді сататындар да өкінішке орай, көбейіп кетті. Осылайша олар «оқығандар» болып шыға келеді. Сондықтан болар дәл қазір ешқандай заң ашылып, өнер табылмайтыны, ғылымда жаңалықтың жоқтығы. Бірақ ашылмаған ештеңе қалмаған да болар. Дегенмен ашылып, дәлелденіп қойған нәрсені оқи алмау, немесе оқуға еріну дұрыс емес .

01 09 08

Жалпы алғанда «барып кел, шауып кел» әркімді де жалықтырады. Бірақ шын мәнінде біреуді жұмсаған жұмсалғаннан да жаман. Біреуге кіріптар болу, тәуелді болу, біреуден көмек күтуден гөрі, біреуге көмек ету керемет.

* * *

Бір адамның табиғи болмысын өзгерту өте қиын, кейде мүмкін емес. Сондықтан «сен мұндайсың, сен сондайсың маған ол ұнамайды» деу бәрін құртып тынады.

04 08 08

Ата-ана баласының болмысын өзгерте алмайды. Бала ата-анасын өзгерте алады.

03 09 08

Адамдардың табиғатты осылай шексіз, аяусыз дұшпанының тірлігіндей пайдаланып жатқаны: бір-бірінен қызғанып, таласып-тармасып, тәтті жеп отырған бір топ кішкентай баланы елестетеді. Рас қой. Мәселен, кішкентай бала «ертең де күн бар ғой», немесе «өле жегенше бөле жейік» дегенді білмейді ғой. Қайта бір кәмпит үшін күні бойы жылауға бар. Адамдар да сол кішкентай балалар сияқты. Табиғатты бір бірінен қызғанып таласып-тармасып, ұрыс шығарып жүріп табиғатты тауысып жеп тынады. Табиғатты тауысып біткен соң, өз өмірлері де бітеді.

14 09 08

АБАЙ: «Жұртым деуге ұялам, өзге жұрттан арланып,» дейді. Айтса айтқандай ол кезде қазақта тек қараңғылық бар еді. Сондықтанда ол кезде бар нәрсе білімде, халық ғылым үйренсе өркениет көшіне қосылар еді, «күш сынасқан күндестік», билікке талас, көре алмаушылық жойылар еді делінді. Бірақ хат танып, мектеп көріп, сауат ашу адамдардың көкірек көзін аша алмайтындығын уақыттың өзі дәлелдеп отыр. Бар нәрсе білімде емес екен. Жағымсыз кейіпкерлер өлмейді екен және ғылыммен түзелмейді екен. АБАЙ ЖИРЕНГЕН: «Құнанбайшыл» топ сол күйінде өзгеріссіз қалып отыр. Бірақ ол кезде бір нәрсе болса «оқымаған ғой» дей салатын. Ал қазір бәрі оқыған, алдының екі - үш

дипломы бар. Бірақ қоғам әлі көкірек, қараңғы, ойы таяз, қызғаншақ, өсекшіл, рушыл, жемқор, атақ құмар. АБАЙ ЗАМАНЫНЫҢ ТРАГЕДИЯСЫ-ол білімсіз надандық. Ал біздің трагедиямыз-оқыған надандар. Нағыз көз майын тауысып оқығандар солардың көлеңкесінде қалып кетуі, қоғамға жол сілтейтін Абайлардың болмауы.

* * *

Көп ақындар бала сүйдірген, өмірдің азабына бірге күйген өздерінің әйелдеріне емес, қосыла алмаған, бір бола алмаған, тіпті өмірлерінде бір-ақ рет көрген адамдарын өмірлік музаларына айналдырады.

21 08 08

Негізі адам баласы бір нәрсені армандап, сол нәрсеге қол жеткізген кезде ол соншалық маңызды емес сияқта болып қалады. Ал армандап жүрген кезде ол сондай ыстық болып көрінеді. Сондықтан, кейбір ыстық нәрселерді қолға алып суытқаннан, жүреkte қайнатып жүрген артық.

* * *

Арынды сатып атақ алғанша, бағынды бағып арам қатқан артық.

* * *

Айнаға қарап бой түзейсің, кітапқа қарап ой түзейсің.

* * *

«Әр кімнің өз тағдыры өз қолында», бұлай емес, былай айтқанымыз орынды сияқты: Саналы адамның

тағдыры өз қолында. Неге десеңіз? Әр кімнің өз тағдыры өз қолында делік, иә.

Сосын ақылы кем,есі дұрыс емес бір адамды алайық.Оның ақылы кем, есі дұрыс емес, туғалы сондай. Ол атының кім екенін де білмейді,не үшін өмір сүріп жүр,неге бұл әлем оған көзге шыққан сүйелдей-біресе аяп ,біресе қорлап қарайды.Осының бірі де оның ойына кіріп шықпайды. Сонда қалай біз ақыл-есі кем жанның өз тағдыры өз қолында дейміз?! Бұл құлаққа кірмейді ғой.

Ал енді, саналы адамның тағдыры өз қолында делік.Өйткені құдай оған ақыл берді,ес берді.Өзіне ненің дұрыс, ненің бұрыс екенің өзін шеш деді. Айналанды, мамандығынды, жарынды т.б. бәрін өзін таңда деді. Ал ол өзінің кесірінен басқа жолға түсіп кетті делік. Неге біз бәрін өз қолымызбен жасап аламыз да "құдайдан ғой"деп шыға келеміз?Адам өз кінәсің мойнына алғысы келмейді. Сондықтан өзі нашар оқып оқуға түсе алмаса да, арақ па, анаша ма бір нәрсені қоя алмаса да,құмар ойын ойнап ұтылып,немесе біреудің торына өз аяғымен барып тұтылып жатса да «Құдайдан ғой» дейді. Өйткені солай айта салу оңай.Әйтпесе,барлық саналы адам біздерге таңдау еркі өзімізге берілген.Кейде ол таңдау қиын өмір немесе оңай ажал деп те келуі мүмкін...

* * *

Көбіне қызық деген нәрселер күнәлі,зиян.

* * *

Аз білген адам көп сөйлейді, көп білген адам үндемейді.

Руссо

Бірақ біздің қазақ;
«Үндеместе бәле бар, екі ұртында шала бар» деп
үндеместерді жек көреді. Біздің қазақ біреуді боктап
отырса да, өсектеп отырса да, өтірік айтып отырса да
әйтеуір сөйлеп отырғанды жақсы көреді.

* * *

Жер бетіндегі қай дінді алып қарасаңыз да
одүние туралы айтылған. Бұл дүниеде жасаған
жақсылығының да, жаманшылығының да өтеуін о
дүниеде көресін делінеді. Егерде жер бетінде о дүние
туралы ешқандай түсінік болмағанда, өмір бойы
бақытсыз болып өткен адамдарға одан сайын қиын
түсер еді.

Әлсіз адамның бар арқа сүйері - о дүниенің
бұл дүниенің азабынан құтқарар жұмақтың жәннат
бағы.



МАХАББАТСЫЗ ДҮНИЕ БОС.

Абай.

Абайдың осы бір сөзін бүкіл қоғам тек қыз бен жігіт арасындағы махаббатқа бағыштайды. Бірақ меніңше, бұл сөздің мағынасы әйел мен еркек арасындағы сүйіспеншіліктен анағұрлым мағынасы мол, философиясы терең.

“Махаббатсыз дүние бос” деген сөзге дүниедегі махаббат атаулының бәрі кіреді. Ол махаббаттың ішінде әйел мен еркек арасындағы махаббаттан да маңызды ананың баласына деген, баланың анасына деген, адамның еліне, жеріне тіліне, дініне деген махаббаттары бар. Осы аталған махаббаттар өмірде болмаса, онда дүние шынында да бос болар еді.

12 қаңтар 2009 ж. Дүйсенбі

* * * * *

Мазмұны

Алғы сөз.....	3
<i>1-бөлім. Бақыттың қаласына жетем деп жүргендер...</i>	7
<i>Соға берсің жүрегің.....</i>	8
<i>Бұзбасаңда сен оның еш сынын.....</i>	8
<i>Ағайындар.....</i>	9
<i>Ақын жаны.....</i>	10
<i>Аналар.....</i>	11
<i>Арақ туралы.....</i>	12
<i>Ата рухымен сырласу.....</i>	13
<i>Бағдат.....</i>	14
<i>Ауылда жазық жоқ.....</i>	15
<i>Нұрлы сағым.....</i>	17
<i>...Бәрі ойын, ойында жыламайды.....</i>	17
<i>«Желтоқсан...» деп.....</i>	18
<i>Төзіп жүрген адамдар.....</i>	20
<i>Алғашқы сезім.....</i>	21
<i>Алда әлі көрер сорын.....</i>	22
<i>Бір жан.....</i>	23
<i>Қазақтың диагнозы.....</i>	24
<i>Сериал ,кино.....</i>	26
<i>Астана (мақтау емес).....</i>	27
<i>Келін мен ене.....</i>	30
<i>Жақсы адам.....</i>	31
<i>Желтоқсан.....</i>	32
<i>Жылылыққа татиды екен әр пенде.....</i>	34
<i>Қазақ қызының монологы.....</i>	35
<i>Кей ақын.....</i>	37
<i>Қорықтар.....</i>	38
<i>Көбелек пен шам.....</i>	39
<i>Табиғат.....</i>	40
<i>Махаббат.....</i>	41
<i>Ғашық болу.....</i>	42
<i>Мен бәрібір.....</i>	43
<i>Мүрделер.....</i>	45
<i>Наурызда.....</i>	47

Мадина Еркінбекқызы. ҚАЗАН АЙЫ

Өмір көші.....	48
Рубай.....	49
Рубайлар.....	49
Рубайлар.....	50
Егіз жолдар.....	51
Қазақ тойы.....	52
Туған жерім -Қаратауым.....	54
Ұлттық рух.....	55
Рубайлар.....	56
Мәжнүндей адамдар.....	57
2-бөлім. Отау тіккем басына бұлақ мұңның.....	58
Ажал сөзі.....	59
Ақ жауынды ағыну.....	60
Ана тілім - ардақтым.....	61
Ауа райы туралы.....	61
Аурухана дәлізіндегі ой.....	62
«Бәйшешек-өмірзая».....	64
Бәрібір сені қимамаймын.....	65
Білім -теңіз.....	66
Тіл туралы.....	66
Бір бақытың.....	67
Денсаулық -ай қайран.....	68
Күту.....	69
«Иә..».....	70
Қаңғыбас қонақ.....	71
Бүгін менің туған күнім.....	72
Шүкір деймін.....	74
Ей, бауырым.....	75
Айға қарап.....	76
Ішкі ой.....	77
Қазан айы.....	78
Қыркүйек элегиясы	79
Жылата бер.....	80
Наурыздың сегізінде.....	81
Қос жанар.....	83
Қайталама ленталар.....	84

Қағаз бүлдіру.....	85
Несін келдің.....	86
Бұлақ мұң басында.....	87
Өмір.....	88
Қара түн.....	89
Біз тұрғанда.....	90
Әдемілік.....	92
Жастары бұл ғасырдың.....	94
Қал-қалай?.....	95
Қаратауым.....	96
Қараша-ғұмыр.....	97
Қоңыр күз.....	98
Күнделіктен.....	99
Күлазу.....	101
Мен таныған тіршілік.....	102
Менде жоқ махаббаттың бал жсыры.....	104
Нағыз әйел болмысы.....	105
О, дүние.....	106
Өмір, ұқтым, мен сенің райыңды.....	107
Өмірімнің өткеніне үңілем.....	108
Ренжіме.....	109
Жер беті сахна.....	110
Таң атты.....	112
Тұрымтайдай уақытым.....	113
Анашым.....	114
Бір сәби шетінегенде.....	115
Жаңа жыл.....	116
Тағы бір күнім өтті.....	118
Депрессия.....	119
Шабыт құсым.....	120
3-бөлім. Оңаша ой.....	121
Жасырын жас.....	122
Оңаша ой.....	124
Махаббатсыз дүние бос.....	133
Мазмұны.....	134

Мадина Еркінбекқызы

«ҚАЗАН АЙЫ»

Редакторы: Мадина Еркінбекқызы
Компьютерде беттеген: Мадина Еркінбекқызы
Беттеуші: Е. Койтуненко
Баспашы: М. Теляева

Басуға 16.10.2010 қол қойылды.
Офсеттік қағаз, қалыңдығы 80 гр/м . Офсеттік
басылым. Пішімі: 60x84^{1/16}
Шартты баспа табағы 8,75. Есептік баспа табағы 9.
Таралымы 150 дана. Тапсырыс № 000246. Бағасы
келісімді.

ЖШС «Формат-Принт» басып шығару баспаханасы,
080003, Тараз қаласы, массив Телеорталық, 8/33-үй
Тел.. 42-52-09

